

Зи дониш мешавад дунё мунаввар!

№ 35 (12363)
31 августи
соли 2022

Агар дар ҷаҳон набвад омӯзгор,
Шавад тира аз беҳирад рӯзгор.

ҲАҶТАНОМА АЗ 20-УМИ ИЮЛИ СОЛИ 1932 НАШР МЕШАВАД

ОМУЗГОР

НАШРИЯИ ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН www.omuzgor-gazeta.tj

Дарси сулҳ ва Рӯзи дониш беҳтарин имкониятест, ки мо дар шароити торафт печидаву мураккаб шудани вазъи ҷаҳони муосир нақши сулҳу субот ва ваҳдати миллиро дар таҳкими аркони давлатдории миллӣ ва пешрафти давлату ҷомеа таъкид созем, доир ба таъмини ҳадафҳои стратегии миллӣ, аз ҷумла, дастоварду мушкilotи яке аз соҳаҳои муҳимтарини иҷтимоӣ - мактабу маориф изҳори назар карда, бори дигар таваҷҷуҳи мактаб, оила ва ҷомеаро барои боз ҳам беҳтар намудани таълиму тарбия дар кишвар ҷалб намоем.

Эмомалӣ РАҲМОН

► ҲУСНИ ОҒОЗ

Бинои нави мактаби №12 дар ноҳияи Исмоили Сомонӣ

31 август Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, муҳтарам Рустами Эмомалӣ дар ноҳияи Исмоили Сомонӣ пойтахт бинои нави Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №12-ро мавриди баҳрабардорӣ қарор доданд.

Бинои нави муассисаи таълимӣ, ки бо маблағгузори Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе бунёд гардидааст, барои 1500 хонанда дар ду баст пешбинӣ шудааст.

Бинои асосии мактаб, ки аз се ошёна иборат аст, дорои 30 синфхона ва озмоишгоҳҳои муосири фанӣ мебошад. Ҳамаи синфхонаҳои таълимӣ бо пешрафттарин технология ва воситаҳои муосири илмӣ мӯҳахханд. 4 синфхонаи ҳунаромӯзӣ, ки бо дастгоҳу таҷхизоти зарурӣ таъмин аст, барои соҳибкасб гардидани духтарону писарон саҳми калон мегузорад.

Дар ин боргоҳи илму маърифат 73 нафар омӯзгор ба таълиму тарбияи хонандагон машғул буда, раванди таълим ба воситаи 90 камераи мушоҳидавӣ, ки дар тамоми синфхонаҳо васлу насб карда шудааст, пурра назорат карда мешавад.

Мактаб, ҳамчунин, дорои ҳуҷраҳои корӣ барои омӯзгорон, китобхона, бунгоҳи тиббӣ, ошхонаи замонавӣ бо 160 ҷойи нишаст, толори маҷлис бо 280 ҷойи нишаст ва дигар иншооти ёрирасон мебошад.

Толори варзишӣ бо фарогирии 200 ҷойи нишаст,

ки барои машқу тамрини намудҳои гуногун пешбинӣ шудааст, пеш аз ҳама, дар тарғиби тарзи ҳаёти солим байни хонандагон ва омода намудани варзишгарони оянда нақши асосӣ хоҳад дошт.

Аснои шиносӣ Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба сатҳи сифати корҳои сохтмонӣ баҳои баланд дода, ҳайати омӯзгоронро ҷиҳати

боз ҳам баланд бардоштани савияи дониши хонандагон ҳидоят карданд.

Таъкид гардид, ки ба истифода додани чунин муассисаи таълимии дорои шароити имконоти муосири таҳсилот, аз ҷумла, таъминот бо технологияи инноватсионӣ ва ба роҳ мондани роҳу усулҳои пешрафтаи таълим, бешубҳа, ба болоравии сатҳи донишмӯзӣ ва тавсеаи ҷаҳонбинии хонандагон мусоидат намуда, ҷиҳати рушди қобилияти зехнӣ ва навоариҳои насли наврас заминаи воқеӣ мегузорад.

► КОМЁБИ

Рушди соҳаи маориф дар замони соҳибистиклолӣ

Дар ҳошияи Дарси сулҳи Пешвои миллат, ки ҳамасола баргузори он дар Рӯзи дониш ба анъанаи нек табдил ёфтааст

Дар саросари кишвар соли нави таҳсил дар тамоми муассисаҳои таълимӣ бо Дарси сулҳ оғоз мегардад.

Воқеан, сулҳ дар баробари дигар арзишҳои соҳибистиклолӣ меҳвари аслии пойдевори давлату ҷомеа ва унсурҳои асосии зиндагии осуда, ҳонадони ором ва пешрафти ҷомеаву давлат мебошад.

Сулҳу оромӣ, суботи сиёсӣ ва ваҳдати миллие, ки дар Ватани маҳбубамон таъмин гардидаанд, бо ҷонбозиву фидоқориҳои фарзанди бонангу номуси миллат - Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба даст омадаанд.

Дар ҷомеаи мо Рӯзи дониш баробари Дарси сулҳ арзиши баланд дорад, зеро дониш барои миллати тамаддунофар ва фарҳангиамон аз замони қадим то имрӯз ҷузъи ҷудонопазирӣ маънавиёт маҳсуб шуда, ҳамчун ифодакунандаи ҷароғи ақл ва ҷавшани ҷисм маънидод мегардад.

Пешвои миллат ҳамасола дар оғози соли хониш - якуми сентябр, Рӯзи дониш ва Дарси сулҳ дар

муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, миёна ва олии касбӣ шахсан иштироку суҳанронӣ карда, соҳаи маорифро ҳаматарафа таҳлил намуда, барои рушди инкишофи он дастуру супоришҳои мушаххас медиҳанд, ки ин ба пешравии соҳа тақони хеле ҷиддӣ мебахшад.

Ҳамзамон Пешвои миллат дар тамоми сафарҳои кори худ ба шаҳру ноҳияҳои мамлакат, пеш аз ҳама, бо хонандагону омӯзгорон суҳбату мулоқот доир карда, дар ифтиҳои биноҳои нави муассисаҳои таълимӣ шахсан иштирок карда, бо шароити муосир ва дар сатҳи талаботи маорифи ҷаҳонӣ сохтани биноҳои таълимиро аз омилҳои муҳими баланд бардоштани завқу хоҳиши хонандагон дар фаро гирифтани илму дониш медонанд.

Зинаи асосие, ки барои азҳудкунии дониш заминаи бунёдӣ мегузорад, маҳз таҳсилоти миёнаи умумӣ мебошад. Бо мақсади фароҳам овардани шароити муосир барои хонандагони ин зинаи таҳсилот бевосита бо ташаббуси Роҳбари давлат танҳо дар

(Давомиаш дар саҳ. 4)

@►► Пойтаи электронии «Омӯзгор»: p.omuzgor@maorif.tj

Телефони боварӣ: 227-76-86

► БА ИФТИХОРИ СОЛИ НАВИ ТАҲСИЛ

Ифтитоҳи бинои иловагии муассисаи таълимӣ

31 август Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, мухтарам Рустами Эмомалӣ бинои иловагии Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии рақами 48 дар ноҳияи Шохмансурро мавриди баҳрабардорӣ қарор доданд.

Иншооти мазкур дар доираи чорабиниҳои идона ба муносибати солгарди 31-уми Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар остонаи огози соли нави

таҳсил дар асоси дастури супоришҳои бевоситаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон бунёд карда шуд.

Иншооти тозабунёд барои 1280 хонанда дар ду баст дар ҷаҳорҷӯбаи иқдомҳои бунёдкориву созандагии шаҳрдории пойтахти мамлакат сохта ба истифода дода шуд.

Сарвари давлат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон аснои ошной бо шароити таҳсил дар ин муассиса масъулони бахши маориф ва хайати омӯзгоронро бобати истифодаи имкониятҳои фароҳамовардашуда ба хотири илмомӯзии

муҳассилин вазифадор сохтанд.

Бинои таълимии мазкур аз 4 ошёна ва таххона иборат буда, дорони 31 синфхонаи кушоду мучаххаз мебошад. Синфхонаҳои барҳавою замонавии таълими меҳнату мусиқӣ, озмоишгоҳҳои химия ва физика, синфхонаҳои омӯзиши забонҳои хориҷӣ ва компютерӣ, синфхонаҳои биология, омодагии дифои ҳарбӣ ва лингвонӣ асоси бинои нави таълимиро ташкил дода, ҳамаи хучраҳо бо таҷҳизоту лавозимоти муосири таълимӣ таъмин мебошанд.

Дар бинои иловагии Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии рақами 48, инчунин, тоҷони варзишӣ бо 200 ҷойи нишаст бо бехтарин шароити машқу тамрин, тоҷони барҳавою замонавии маҷлисоҳ барои 390 нафар, ошхона бо 220 ҷойи нишаст, китобхонаи мактабӣ бо фонди китоби зиёда аз чоруним ҳазор адабиёти бадеӣ ва китобхонаи электронии пайваст бо шабакаи ҷаҳонии Интернет бунёд шудааст.

31 август Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон бо Раиси Маҷлиси миллии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, мухтарам Рустами Эмомалӣ дар ноҳияи Сино пойтахти Муассисаи давлатии таълими «Литсейи Умари Хайём»-

ичроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе бунёд ёфтааст.

Муассисаи нави таълимӣ тибқи лоиҳа барои 1200 нафар хонанда дар як баст пешбинӣ гардида, аз 8 бинои 3 ва 4-ошёнаи бо ҳам пайваст иборат мебошад. Литсей дорони 70 синфхонаи мучаххазӣ фанӣ буда, бо ифтитоҳи он 150 нафар бо ҷойи кори

анд.

Президенти мамлакат мухтарам Эмомалӣ Раҳмон аснои шиносӣ бо шароити муосири донишомӯзӣ дар литсейи нави ба сифати корҳои анҷомёфта баҳои баланд дода, иқдомҳои роҳбарияти Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанберо дар самти тақмили инфрасохтори соҳаи мао-

Литсейи Умари Хайём дар ноҳияи Сино

ро мавриди истифода қарор доданд.

Даргоҳи нави маърифат дар кӯчаи Ҷаббор Расулов дар асоси дастури хидоятҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар доираи тадбирҳои созандагӣ ба истиқболи ҷашни бузургии миллӣ – 35-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва иқдомҳои бунёдкоронаи роҳбарияти Мақомоти

доимӣ ва маоши хуб таъмин гардиданд, ки аз он 70 нафараш омӯзгор мебошад.

Таълимгоҳ дорони озмоишгоҳҳои замонавии фанӣ, синфхонаҳои алоҳидаи химия, биология, физика, компютерӣ, робототехника, китобхона, мусикию рассомӣ ва дигар хучраҳои ёрирасон мебошад ва барои гузаронидаани таҷрибаҳои гуногун дар онҳо дастгоҳу аёниятҳои зарурӣ васлу насб шуда-

риф намуна арзёбӣ карданд.

Дар муассисаи нави таълимӣ тарбияи хонандагон мутобик ба меъёрҳои байналмилалӣ ба роҳ монда шуда, бо мақсади тарбияи дурусти насли наврас дар рӯҳияи ватандӯстӣ ва ҳештаншиносӣ омӯзгорони соҳибтаҷриба ба кор ҷалб гардидаанд.

Тамоми биноҳои таълимгоҳ бо маркази гармидиҳӣ пайваст буда, гармии синфхонаҳо дар айёми сардиҳо пурра таъмин карда мешавад.

Ба фаъолият оғоз кардани литсейӣ нави дар шаҳри Душанбе идоман мантиқии сиёсати муваффақи маорифпарваронаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар самти рушди соҳаи маориф, бехтар намудани сатҳи сифати таҳсилот ва ҷорӣ кардани усулҳои муосири таълиму тарбияи хонандагон дар рӯҳияи ватандӯстӣ мебошад.

31 август Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, мухтарам Рустами Эмомалӣ барои оғози сохтмони бинои филиали Донишқадаи рушди менеҷменти Сингапур дар шаҳри Душанбе асос гузоштанд.

Нахуст Сарвари давлат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон бо лоиҳаи тарҳи бунёди бинои филиали донишқадаи шинос шуданд.

Иттилоъ дода шуд, ки байни Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе ва Донишқадаи рушди идоракунӣ Сингапур дар асоси мулоқотҳои дучониба ва мувофиқаи тарафҳо бо мақсади ифтитоҳи филиали мазкур дар Тоҷикистон 30 июни соли 2020 “Ёддошти тафохуми ҳамкории академӣ” ба имзо расонида шуд.

Фаъолияти филиали Донишқадаи рушди менеҷменти Сингапур дар шаҳри Душанбе дар асоси Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи масъалаҳои таъсиси филиали Донишқадаи рушди менеҷменти Сингапур дар шаҳри Душанбе” ба роҳ монда мешавад.

Донишқадаи рушди менеҷменти Сингапур соли 1956 таъсис ёфта, ҳамчун муассисаи ғайритиҷоратии таълимии пешсаф дар давлати Сингапур бо роияи сиёсати таҳсилоти доимӣ дар давоми ҳаёти инсон, сеюмин филиали худро дар пойтахти Ҷумҳурии Тоҷикистон - шаҳри Душанбе ифтитоҳ менамояд.

Бино ва иншооти бунёдшавандаи донишқада дар ноҳияи

Ба сохтмони бинои филиали Донишқадаи рушди менеҷменти Сингапур санги асос гузошта шуд

Синои шаҳри Душанбе воқеъ буда, бо тарҳи усули замонавӣ тарҳрезӣ гардида, масоҳати умумии иншоот беш аз 20 ҳазор метри мураббаъро бо дарназардошти бинои маъмурӣ, синфхонаҳо, маҷлисоҳ, лабораторияи компютериву киберманиятӣ, китобхона, бойгонӣ, ошхона, тоҷони варзишӣ, тоҷони вохӯрӣ ва дигар иншооти ёрирасон ташкил медиҳад.

Филиали донишқадаи имкон дорад 2500 донишҷӯро барои идоман таҳсил қабул намояд.

Тибқи Созишномаи байни Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Донишқадаи рушди менеҷменти Сингапур таҳсил дар филиал бо забони англисӣ ва ба таври шартномавӣ ба роҳ монда мешавад. Раванди таҳсил ва фаъолияти методӣ, стандартҳои таълимӣ ва барномаҳои таълимии филиали донишқада мутобики стандартҳои эътирофгардидаи байналмилалӣ оид ба тайёр намудани кадрҳо дар зинаҳои бакалавр ва магистратура дар мувофиқа бо Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

Зимни муаррифии лоиҳаи бунёди бинои филиал иттилоъ дода шуд, ки таҳсил дар Донишқада аз рӯи самтҳои “менеҷменти саноатӣ”, “сайёҳии байналмилалӣ ва меҳмондорӣ”, “амнияти иттилоотӣ ва кибернетикӣ” бо фарогирии омӯзиши ҳатмии забони тоҷикӣ, таърихи Тоҷикистон ва дигар ҷузъиёти миллии

роҳандозӣ мегардад. Қабули до-вталабон ва аттестатсияи хатмкунандагон тибқи тартиб ва муҳлатҳои аз ҷониби Донишқадаи рушди менеҷменти Сингапур муқарраргардида, амалӣ карда мешавад.

Мавриди зикр аст, ки дар баробари оғози корҳои сохтмонӣ ҷиҳати бунёди бинои донишқада, аз соли таҳлили нави, яъне аз моҳи сентябри соли 2022 фаъолияти омӯзишии донишқада оғоз гардида, аз рӯи таҳассусҳои пешбини-намуда мутахассис омода карда мешавад.

Бо ин мақсад имрӯз Раиси Маҷлиси миллии Тоҷикистон Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, мухтарам Рустами Эмомалӣ бо Президенти Донишқадаи рушди менеҷменти Сингапур, доктор Эрик Куан дар ифтитоҳи расмӣ фаъоли-

ти таҳсилотии Донишқада дар бинои ҷудонамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок ва суҳанронӣ намуданд.

Раиси шаҳри Душанбе, мухтарам Рустами Эмомалӣ ҳозиринро ба муносибати ба фаъолият оғоз кардани Филиали Донишқадаи рушди менеҷменти Сингапур дар пойтахт табрик намуда, ин рӯйдоди муҳимро дар оғози соли нави хониш дар доираи таҳкими ҳамкорихои байнидавлатӣ ва ислоҳоти соҳаи маориф ҷиҳати табоудли таҷрибаи илмӣ амалӣ муҳим арзёбӣ карданд. Ин тадбир имкон медиҳад, ки низомии таҳсил ҳарчи бештар ба талаботи байналмилалӣ мутобик гардонид шавад.

Раиси шаҳри Душанбе дар суҳанронии худ дар маросими оғози фаъолияти Донишқадаи

менеҷменти Сингапур самти тарбияи насли наврас, дастрасӣ ба дониши сатҳи хуб, омода намудани кадрҳои ба талаботи имрӯза ҷаҳон ҷавобгӯӣ ва фароҳамоварии шароитҳои сазоворро ба таври возеҳу дақиқ зикр намуданд.

Президенти Донишқада доктор Эрик Куан дар баромани худ ба Сарвари давлат ва роҳбарияти шаҳри Душанбе барои мусоидат ба ташкили ҷаҳонӣ корӣ ва ба фаъолият оғоз намудани филиали ин муассисаи олии таълимӣ дар пойтахти зебоманзари тоҷикон изҳори сипос намуданд.

Сипас, дар маросими оғози фаъолияти Донишқадаи менеҷменти Сингапур аз ҷониби раиси Маҷлиси миллии Тоҷикистон Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, раиси шаҳри Душанбе, мухтарам Рустами Эмомалӣ ба роҳбари Филиали Донишқадаи рушди менеҷменти Сингапур дар Тоҷикистон Эрик Куан калиди рамзӣ супорида шуд. Ҳамзамон филиали донишқада соҳиби сертификати рамзӣ гардид.

Оғози фаъолияти донишқада дар шаҳри Душанбе шаҳодати сулҳу оромӣ, пешрафти ҷомеа, кӯшиши омӯзиши таҷрибаи ҷаҳонӣ, дастрасӣ ба барномаҳои таълимӣ байналмилалӣ ва дар маҷмӯъ, пешбурди соҳаҳои мухталифи иқтисодӣ-иҷтимоии кишвар тавассути омодакунии кадрҳои соҳибтаҳассус маҳсуб меёбад.

President.tj

Соли 2021 гардиши савдои хориҷии вилояти Суғд бо Кореяи Ҷанубӣ ба 36,6 миллион доллар расид.

ҚАДРДОНӢ

Мукофотҳои давлатӣ ба фарзандони фаъоли Ватан

25 август дар Қасри миллат Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба истикболи ҷашни 31-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба намояндагони касбу кори гуногун, ки дар фаъолияти корӣ натиҷаҳои назаррас доранд, мукофот ва унвону ҷоизаҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистонро супориданд.

Касб аз оғози маросими супоридани мукофотҳои давлатӣ Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҳозиринро ба муносибати ҷашни миллӣ 31-солагии Истиқлолияти давлатӣ таҳният гуфта, таъкид намуданд, ки дар арафаи ҷашни солгарди истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мукофотҳои давлатӣ сарфароз гардонидани намояндагони касбу кори гуногун, аз ҷумла аҳли зиё, хизматчиёни давлатӣ ва кормандони дигар соҳаҳо нишонаи кадршиносии Ҳукумат дар давлатдорӣ миллии мо мебошад.

Таъкид гардид, ки соли 2022 дар таърихи Тоҷикистони соҳибистиқлоли мо ба сифати боз як соли бобарор сабт мегардад, зеро бо вучуди таъсири манфии вазъи мураккаби сиёсӣ иқтисодии минтақа ва ҷаҳон ба иқтисоди миллии мо соли ҷорӣ ҷиҳати боз ҳам бехтар намунаи шароити иҷтимоии мардуми Тоҷикистон, аз ҷумла кормандони муассисаҳои маориф, илм, фарҳанг, варзиш, тандурустӣ, муассисаҳои соҳаи ҳифзи иҷтимоӣ, мақомоти ҳокимият ва идоракунии давлатӣ ва дигар ташкилоту муассисаҳо як қатор тадбирҳои муҳим амалӣ гардиданд.

Сарвари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон таъкид карданд, ки ҳамаи мо бояд як нуктаи муҳимро ҳамеша дар хотир дошта бошем, ки ҳар як амали соҳандаи мо ва фаъолияти ободгаронамон заминаи устувор барои зиндагии шоистаи насли имрӯз, ояндаи фарзандон ва наслҳои минбаъдаи халқамон мебошад. Яъне аз корманди одӣ сар карда, то олимони зиёиён, мутахассисон ва ходимони сиёсӣ бояд дар доираи донишу малака ва имконияту таҷрибаи худ барои рушди давлат, ободии Ватан ва озоишу оромии

ҷомеа вазифаи инсонӣ ва қарзи шаҳрвандии худро иҷро наоянд.

Президенти мамлакат ёдовар шуданд, ки бо заҳмати содиқонаи мардуми ватандӯсти тоҷик барои истиқболи сазовори 30-солагии истиқлоли давлатӣ ва дар сатҳи баланд таҷлил намудани ин ҷашни муқаддаси миллӣ беш аз 25 ҳазор иншооти таъйиноти истеҳсоливу иҷтимоиро бунёд ва ба истифода супорида шуд, ки дар натиҷа имрӯз симои ҳамаи шаҳру ноҳияҳои

фарҳангу санъат, коргарону сохтмончиён, кишоварзон ва соҳибкорон, ки дар рушди кишвари азизамон саҳми арзишманд гузоштаанд, бо мукофоту

латии Ҷумҳурии Тоҷикистон қадрдонӣ шуданд.

Дар маросими супоридани мукофотҳои давлатӣ бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи сарфарозгардонии кормандони соҳаи илму фарҳанг, тандурустӣ, истеҳсоли мол ва хизматрасониҳо, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, дигар хизматчиёни давлатӣ ва соҳибкорон”, бо қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Амри Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои саҳми арзанда дар рушди илму фарҳанги мамлакат, ҳифзи саломатии аҳоли, фаъолияти самаранок дар хизмати давлатӣ ва дастовардҳои баланди истеҳсоли 25 нафар бо унвони фахрии Корманди шоистаи Тоҷикистон, 1 нафар бо унвони фахрии Нависандаи халқии Тоҷикистон, 2 нафар бо унвони фахрии Ҳунарпешаи халқии Тоҷикистон, 11 нафар бо унвони фахрии Ҳунарпешаи шоистаи Тоҷикистон, 1 нафар бо ордени Шараф дараҷаи I, 23 нафар бо ордени Шараф дараҷаи II, 82 нафар бо медали Хизмати шоиста, 4 нафар бо медали Шафқат, 2 нафар бо унвони фахрии Шоири халқии Тоҷикистон, 7 нафар бо ҷоизаи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ дар соҳаи адабиёт, санъат, меъморӣ ва журналистика, 3 нафар бо ҷоизаи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба номи Абуалӣ ибни Сино дар соҳаи

Тоҷикистон то дурдасттарин деҳоту маҳалҳои аҳолинишини он хеле обод ва дигаргун шуда, шароити зиндагии мардум нисбат ба солҳои пеш бамаротиб бехтар гардидааст.

Ҳоло раванди ободониву созандагӣ ҷиҳати бо дастовардҳои арзандаи истиқбол намудани ҷашни 35-солагии истиқлоли давлатии Тоҷикистони маҳбубамон бомаром идома дорад.

Баъди суханронии Президенти мамлакат як гуруҳи калони намояндагони фаъоли ҷомеа, аз ҷумла олимону омӯзгорон, шоирону нависандагон, аҳли

ҷоизаҳои давлатӣ сарфароз шуданд.

Ҳамин тавр, дар фазои тантанавӣ барои дастовардҳои баланди истеҳсоливу соҳибкорӣ, фаъолияти самаранок дар хизмати давлатӣ, рушди илму фарҳанг, санъат, сохтмон, кишоварзӣ ва дигар бахшҳои иқтисоди миллии мамлакат бештар аз 200 нафар олимону омӯзгорон, шоирону нависандагон, аҳли фарҳангу санъат, коргарону сохтмончиён, кишоварзон ва соҳибкорон, аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо мукофотҳои дав-

илм ва техника дар соли 2022, 1 нафар бо унвони фахрии Арбоби илм ва техникаи Тоҷикистон ва 8 нафар бо Ифтихорномаи Ҷумҳурии Тоҷикистон сарфароз шуданд.

Ҳамчунин, тибқи қарори комиссияи дарёфти Ҷоизаи ба номи Исмоили Сомонӣ дар соли 2022, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ шудааст, 12 нафар барандагони ҷоиза ба номи Исмоили Сомонӣ дар соли 2022 гардиданд.

Ёдовар мешавем, ки 18 март соли 2020 Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар вохӯрӣ бо олимони кишвар бо мақсади ислоҳи камбудҳои ҷойдошта дар муассисаҳои таълимӣ ва бехтар кардани сифати таҳқиқоти илмӣ дар ҳамаи институту марказҳои илмӣ академӣ пешниҳод намуданд, ки Ҳукумати мамлакат барои ҳавасманд гардонидани олимону омӯзгорони фанҳои табиӣ ва дақиқу риёзӣ мукофоти махсуси давлатӣ таъсис диҳад ва ҳар сол 15 нафар омӯзгорону олимони бехтарин бо ин мукофот сарфароз гардонидида шаванд.

Дар маросими мукофотсупорӣ бо ҷоизаи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои олимону омӯзгорони фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соли 2022 14 нафар сарфароз карда шуданд.

Дар анҷоми маросими мукофотсупорӣ Сарвари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бори дигар ҳамаи нафароне, ки барои фаъолияти пурсамар дар роҳи рушди пешрафти ҷомеа аз ҷониби роҳбарияти давлату Ҳукумати мамлакат бо мукофотҳои олӣ қадрдонӣ гардиданд, самимона табрик гуфта, бо итминон иброз доштанд, ки фарзандони содиқи Ватан минбаъд низ имконияту қобилияти зехнӣ, донишу таҷриба, маҳорату малака ва сазо талоши худро барои боз ҳам ободу пешрафта гардидани Тоҷикистони соҳибистиқлол, таҳкими сулҳу оромӣ, суботи сиёсӣ, ваҳдати миллӣ ва баланд бардоштани сатҳи некуахлоқии сокинони мамлакат равона месозанд.

ҚАДАМИ НАХУСТИН

Имсол беш аз 200 ҳазор нафар ба синфи якум мераванд

1 сентябр дар ҳамаи муассисаҳои таълимӣ, новобаста аз шакли ташкилӣ ҳуқуқшинос Рӯзи дониш бо Дарси сулҳ оғоз мегардад. Тибқи таҳлилҳои оморӣ, дар Тоҷикистон имсол беш аз 200 ҳазор нафар ба синфи 7 расиданд.

Қабули хонандагон ба мактаб дар асоси моддаи 41 Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, моддаҳои 6 ва 16 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф», банди 7 ва 38 Низомномаи намунавии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии мамлакат ба роҳ монда мешавад. «Тибқи банди 4 моддаи 16-и қонуни болозикр ва банди 38 Низомномаи намунавии муассисаҳои таҳсилоти умумии ҷумҳурӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии

Тоҷикистон аз 1 июни соли 2016 тасдиқ шудааст, қўдакони 7-сола ва онҳое, ки то охири моҳи декабр 7-сола мешаванд, ба синфи якум қабул карда мешаванд. Яъне имсол қўдаконе, ки то 31 декабри соли 2015 таваллуд шудаанд, ба синфи якум мераванд. Агар қўдак 1 январи соли 2016 таваллуд шуда бошад, ба синфи якум қабул карда намешавад».

Сардори Маркази матбуоти Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Эҳсон Сафарзода иброз дошт, ки айни замон дар мамлакат 3940 муассисаи таҳсилоти умумӣ бо фарогирии 2 млн 195 ҳазору 619 нафар хонанда фаъолият менамоянд, ки ба онҳо 128 827 нафар омӯзгор таълиму тарбия медиҳанд.

Дар шаҳри Панҷакент намоиши сайёри «Тоҷикистон – кишвари дарёҳои тиллоӣ» ҷараён дорад.

Рушди соҳаи маориф дар замони соҳибистиклолӣ

(Аввалин дар саҳ.1)

соли таҳсили 2021 ба ифтихори чашни 30-солагии Истиклолияти давлатӣ бунёди 214 бинои нави муассисаҳои таълимӣ барои қариб 100 ҳазор ҷойи нишаст пешбинӣ гардида, ба истифода дода шуданд.

Бояд зикр намуд, ки маориф дар сиёсати иҷтимоии давлат самти афзалиятнок ба ҳисоб меравад, зеро тарбия ва ташаккули инсонии комил, инчунин, мавҷудияти ҷомеаи солиму созанда ба ин соҳа саҳт алоқаманд аст. Аз ин ҷост, ки Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон маорифро омили муҳимтарини таҳкими давлат ва наҷоти миллат номидаанд.

Воқеан, маориф дар ҷаҳони имрӯза ба захираи муҳимтарини рушди иқтисодиёти иҷтимоии кишварҳо, баланд бардоштани некуаҳволӣ ва рушду такомули инфиродии шаҳрвандон мубаддал гаштааст.

Дар иртибот ба ин, Сарвари давлат ба рушди соҳаи маориф ва татбиқи барномаҳои ислохоти соҳаи маориф тавачҷуҳи махсус зоҳир намуда, зикр мекунанд, ки «...дар ҷаҳони муосир кишваре ба дастовардҳои бузург ноил мегардад, ки ба баланд шудани сатҳи маърифат дар ҷомеа тавачҷуҳи хосса зоҳир карда, техникаву технологияи навро ба таври васеъ дар амал ҷорӣ менамояд...».

Ҳукумати кишвар дар баробари андешидани тадбирҳои зарурӣ дар самти таъмини амнияти ҷомеа ва пешрафти кишвар, инчунин ба рушди соҳаи маориф ва баланд бардоштани сатҳи саводу маърифати наврастони ҷавонон эътибори ҷиддӣ зоҳир менамояд.

Ҳамон тавре ки Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон зикр кардаанд: «Ҳангоми Дарси сулҳ омӯзгорон бояд ба шогирдонӣ худ аҳамият ва нақши сулҳу ваҳдати миллиро барои суботи ҷомеа, рушди муназзаму муътадилӣ кишвар ва пойдевори устувори давлат шарҳ диҳанд ва наврастони ҷавононро дар рӯҳияи сулҳдӯсту сулҳпарварӣ тарбия намоянд».

Дар кишвари мо Рӯзи дониш баробари Дарси сулҳ арзиши баланд дошта, шогирдонӣ муассисаҳои таълимӣ ва волидайнӯ омӯзгорони онҳо ин санаи фархундари бо шодиву хурсандӣ истикбол менамоянд.

Ҳукумати мамлакат дар роҳи татбиқи нақшаҳои стратегияи худ ҳамеша ба омӯзгорон ва кормандони соҳаи илму маориф таъҷи менамояд, зеро онҳо дар ҳифзу нигоҳдошти дастовардҳои истиклолият ва рушди минбаъдаи кишвар нақши ғураишдоранд.

Маҳз омӯзгор аст, ки наврастони ҷавононро ба интиҳоби касбу ҳунаро ба роҳи дурусти зиндагӣ ҳидоят мекунанд. Дар шароити ғураишдорӣ ҷаҳони муосир рисолат ва масъулияти касбии омӯзгор бамаҷраи ҷиддӣ шудааст.

Дар ин росто, ҳар омӯзгор бояд ҳисси баланди миллӣ, ватандӯстиву ватанпарастӣ ва худшиносиву ҳудӯдӣ дошта бошад ва шогирдонро дар ҳамаи ҷиҳатҳо тарбия намоянд.

тарбия намоянд.

Бо талошҳои пайвастаи Пешвои муаззами миллат тӯли 31 соли Истиклолияти давлатӣ рӯзгори мардуми шарифи Тоҷикистон рушду инкишоф ёфт ва зиндагии шоиста насиби ҳар хонадони мамлакат гардид. Бо сарвари Президенти маҳбӯби кишвар сулҳу субот, оромӣ ва ғураишдорӣ, амнияти сартосарӣ дар кишвар танинандоз

ҷиҳати таъмини иқтисоди миллӣ бо кадрҳои нодир ва таҳлили зиёда аз 40 ҳазор донишҷӯи тоҷик дар муассисаҳои таҳсилоти олии илмӣ хориҷи мамлакат аз ҷумлаи дастгириҳо ва ташаббусҳои Пешвои миллат дар замони муосир ба шумор меравад.

Ҳоло дар кишвар 78 муассисаи таҳсилоти миёнаи касбӣ фаъолият доранд, ки нисбат ба соли 1991 35

типи нави таълими бо шароити замонавӣ таъмин, аз қабили Мактаби байналмилалӣи Президенти дар шаҳри Душанбе, мактаб ва литсейҳои президенти барои хонандагонӣ болаёқат арзи вучуд намуданд. Маҳз шогирдонӣ ин муассисаҳо дар озмуну олимпиадаҳо иштирок намуда, шаъну шарафи мамлакатро дар дохил ва хориҷ аз он баланд ме-

Паёми Роҳбари давлат дар умуми субҳи саодату башорату шарофату ҳувияти миллатро давоми солҳои 2022-2026, яъне дар панҷ соли оянда ба истикболи 35-солагии Истиклолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун шафақ бозтоб карда, дар ин самт иқдомҳои устувору пойдорро яқояк мушаххас намуд. Бино ба тасдиқи Институти бонуфузи молиявии байналмилалӣ, Тоҷикистони соҳибистиклолу озоди мо дар рафти давлатҳои рӯ ба рушд қарор дошта, дар муддати кӯтоҳи таърихи давлатсозӣ, каме беш сӣ сол, расидан ба ин марҳалаи қиёснопазир аз матонату бузургии мардум ва роҳбари роҳнамои он, ҳидоятҳои Пешвои муаззами миллат башорат медиҳанд.

Дар ин масир ин масъулият аст ва ин масъулияти баландро ҷунонки Пешвои миллат таъкид кардаанд, ҳар шаҳрванди кишвар бояд амиқ дарк намояд. Ташаккули миллати аз назари ҳувият баркамолу худшинос ва ҳудӯдӣ соҳибмаърифат аз таълиму тарбия дар хонавода, кӯдакгон, мактабҳои таҳсилоти ҳамагонӣ, олии ва тамоми идораву муассисаҳову ҳар шахси масъули ҷомеа вобастагии қавӣ дорад, то ҳар нафар дар кишвари азизи мо бо муҳаббату садоқат ба Ватани маҳбӯб ва ғураишдорӣ баланди истиклолияти давлативу Ваҳдати миллӣ тарбият ёбад.

Қарнҳои гузаштаи таҷрибаи инсоният собит намудаанд, ки иродаи мустаҳкамӣ давлат, ягонагиву муттаҳидӣ барои ташаккули шахсиятҳои худшинос ва беҳбуд бахшидани вазъ дар ҷомеа аҳамияти аввалиндараҷа доранд, ҳамон гуна, ки меъмор тарҳи биноеро мекашад, ки сохтмони онро бо сифати баланд анҷом додан қарор дорад, ҳамон тавре ҳаёт исбот кардааст, ирода бошад, роҳ ҳатман ёфт мешавад. Муттаҳидӣ бошад, пешравӣ мешавад, ҳайрҳои нисбат ба яқдигар бошад, дӯстӣ ва рафқати самимӣ мешавад, зеро қомеъи ҳамашарҳ сарҷамъи меҳодад. Мо, мардуми қуҳанҷамдуну соҳибфарҳангу маорифпарварӣ Тоҷикистон, новобаста аз тафовути кишру фаъолият бояд дар атрофи Пешвои муаззами миллатамон муттаҳид шуда, Ватани ҳудӯро бо истифода аз тамоми имконият обод намоём.

Дар ин замина, афзалиятнок, қалидӣ ва омили амнияти миллӣ ва рушди иҷтимоӣ номида шудани соҳаи маориф аз ҷониби Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон моро водор месозад, ки дар иҷрои вазифаҳои худ масъулияти бештар эҳсос намоём, зеро маориф ва илм, воқеан, дар ташаккули ҳаёти ҷомеа ва таҳкими истиклоли мамлакат нақши муҳим бозда, рушду таҳкими тамоми соҳаҳои иҷтимоӣ иқтисодӣ ва фарҳангии мамлакат ба ин ду омили муҳим иртиботи ногусастанӣ доранд.

Эмомалӣ НАСРИДДИНЗОДА,
доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
профессор, узви вобастаи
Академияи илмҳои Тоҷикистон

гашт, таҷрибаи бунёди сулҳу оромии кишвари мо дар ҷаҳон ҷунбехтарин намунаи давлатдорӣи сиёсатмадорӣ пазируфта шуд.

Дар сиёсати иҷтимоии Ҳукумати мамлакат низоми маориф самти афзалиятнок эълон ва ба рушду инкишофи он тавачҷуҳи хосса зоҳир шуд, ки ин сабаби боз ҳам бехтар шудани таълиму тарбияи насли навраст ва омода кардани ояндасозони кишвар гардид.

Дар робита ба ин дар даврони соҳибистиклолӣ ба сохтани бунёд кардани муассисаҳои таълимию тарбиявӣ ҷиҳати фаро гирифтани тарбиятгирандагон ва хонандагонӣ донишҷӯён ба таълиму тарбия тавачҷуҳи хосса зоҳир карда шуд. Дар ин давра шумораи муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ба 3920, таҳсилоти ибтидоии касбӣ ба 63, миёнаи касбӣ ба 78 ва олии касбӣ ба 41 адад расидааст.

Ҳамчунин, бо дастгириҳои ибтикороти Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар мамлакат муассисаҳои шакли нав ба фаъолият шурӯъ карданд. Дар ин давра 9 мактаби президенти, 7 литсей барои хонандагонӣ болаёқат, 75 литсей ва 75 гимназия бо фарогирии зиёда аз 94 ҳазор хонанда ба фаъолият оғоз кардааст.

Қобили зикр аст, ки Ҳукумати мамлакат дар раванди татбиқи сиёсати иҷтимоӣ ба масъалаи ислохоти соҳаи маориф ва ба стандарту барномаҳои байналмилалӣ мутобик гардонидани он диққати ҷиддӣ медиҳад.

Давоми 31 сол шумораи муассисаҳои таълимӣ аз 4310 ба 4780 адад расидааст, ки ин нисбат ба соли таҳлили 1990-1991 461 адад зиёд мебошад.

Таъсиси Стипендияи байналмилалӣи “Дурахшандагон” барои таҳсил дар хориҷи кишвар

муассиса зиёд мебошад.

Агар ба заминаи омодагӣ ва ихтисосмандии муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии кишвар дар давраҳои то ба даст овардани Истиклолияти давлатӣ тавачҷуҳ намоём, танҳо аз рӯйи 147 ихтисос мутахассис омода карда мешуд. Имрӯз дар муассисаҳои таълимию мамлакат тибқи талаботи бозори меҳнат аз рӯйи 306 ихтисос мутахассис тайёр карда мешавад.

Аслан, фаъолияти соҳаи маориф ба ду шохаи асосӣ – таълим ва тарбия равона шудааст. Агар мактаб ба насли навраст илм омӯзонад, муассисаҳои таҳсилоти иловагӣ ҷунбӯи навраст ба тарбия, мукамал гардонидани дониши онҳо машғул гардида, дар интиҳоби касбу ҳунаро мадад мерасонанд. Зимнан, таҳсилоти иловагӣ қисми таркибии соҳаи маориф буда, ба рушди истеъдоди наврастони ҷавонон, қомеъи гардонидани майлу рағбат ба талаботи маънавии онҳо ғураишдорӣ шудааст. Он маълумоти ибтидоӣ ва умумии хонандагонро пурра гардониди, ба интиҳоби касб замина мегузорад. Ҳоло дар кишвар 83 маркази таҳсилоти иловагӣ ба қайд гирифта шудаанд, ки дар онҳо қариб 1500 маҳфил бо фарогирии 48 646 аъзо фаъолият доранд. Ин нишондиҳанда нисбат ба соли 2014-ум 2491 адад зиёд мебошад.

Инчунин, дар даврони соҳибистиклолӣ «Маркази ҷумҳуриявии дарёфт ва рушди истеъдодҳо» таъсис ёфт, ки самаран хуб ба бор овард. Он бо мақсади рушди истеъдодҳо, таъмин намудани хоҳиш ва майлу рағбати хонандагон ба донишомӯзӣ ташкил гардида, барои пешрафти фаъолияти илмӣ-таҳқиқотӣ ва ғураишдорӣ хонандагонӣ болаёқат шароит фароҳам намуд.

Илова ба ин, дар ҳамаи минтақаҳои кишвар 9 муассисаи

бардоранд.

Бо мақсади татбиқи сиёсати давлату Ҳукумати мамлакат дар самти тарбияи кадрҳо, амалисозии ҳадафҳои имрӯзу ояндаи кишвар ва бо мутахассисони соҳибкасб таъмин кардани тамоми соҳаҳо дар замони соҳибистиклолӣ 28 муассисаи нави таҳсилоти олии касбӣ ба фаъолият оғоз намуд.

Дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ соли 1991-ум 1835 нафар номзади илм ва 226 доктори илм аз рӯйи 136 ихтисос ба донишҷӯён таълим медиҳанд.

Имрӯз аз шумораи умумии устодону омӯзгорон 4363 нафар соҳибӣ унвони илмӣ буда, аз онҳо 824 нафар доктор ва 3539 нафар номзади илм аз рӯйи 533 ихтисос ба донишҷӯён дарс мегӯянд.

Дар натиҷа ҳоло дар 33 муассисаи таҳсилоти олии касбӣ аз 21 кишвари хориҷӣ 16 500 нафар донишҷӯён таҳсил доранд.

Дар даврони истиклолият дар заминаи ҳамкории байналмилалӣ миёни Тоҷикистон ва кишварҳои хориҷӣ 123 созишномаи ҳамкории байниҳукуматӣ дар соҳаи маориф, илм ва техника ва 83 созишномаи ҳамкории байниидоравӣ ба тасвӣ расидаанд, ки дар асоси ин санадҳо ҳоло дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ 33 кишвари хориҷӣ беш аз 40 000 ҷавонони соҳибистеъдодӣ мо аз рӯйи ихтисосҳои барои иқтисоди миллӣ зарурӣ таҳсил карда истодаанд.

Дар даврони соҳибистиклолии кишвар бо мақсади дарёфт ва рушди истеъдодҳо зиёда аз 10 шакли олимпиада: анъанавӣ, даставӣ, фосилавӣ, зехнӣ, байналмилалӣ, фаннӣ дар дохили кишвар ва берун аз он доир мешаванд. Ҳар сол олимпиадаи ҷумҳуриявии фаннӣ дар 4 давра гузаронида шуда, хонандагонӣ болаёқат метавонанд дар асоси барномаҳои таълимӣ донишу талакаи омӯхташонро дар амал татбиқ намоянд.

► ШОДБОШӢ

Дониш фурӯғбахши чаҳони мост

Паёми табрикии вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Саидзода
Раҳим Ҳамро ба ифтихори оғози соли нави таҳсили 2022-2023

Устодон, шогирдон ва падару модарони азиз!

Мухтарам аҳли маориф!

Дар Тоҷикистони маҳбуби соҳибистиклоли мо, инак, боз як соли нави таҳсил ва давраи фаёли омӯзишу парвариш, таълиму тарбия оғоз мешавад. Ба ин муносибат тамоми кормандон ва алоқамандони соҳаро самимона табрику таҳният меғӯям.

Маълум, ки дар диёри арҷманди мо соҳаи маориф мақоми меҳварӣ дарёфтааст ва эътибору таваҷҷуҳ ба он пайваста меафзояд. Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар сиёсати хирадмандонаи худ ба соҳаи маориф афзалият бахшида, аз ҷумла, таъкид кардаанд, ки «Маориф неруи тавонову пешбари кишвар аст ва имрӯзу фардои мамлакатамон бо он алоқаи ногусастаниву қавӣ дорад». Президенти муҳтарами ҷумҳуриамон нисбат ба аҳли маориф эҳтироми самимӣ до-ранд ва кормандони ин соҳаи тақдирсози миллатро мунтазам дастгирӣ менамоянд. Сарвари кишвар бо меҳру ихлос нисбат ба аҳли маориф ихзор кардаанд: «Мо заҳмати устодону омӯзгоронро ҳамеша баланд арзёбӣ мекунем ва ғамхорию дар ҳаққи онҳое, ки дар ин соҳа хизматҳои шоиста кардаанд, идома медиҳем».

Дар заминаи дастури ҳидоят ва дастгириву ғамхориҳои ҳамешагии Пешвои миллат дар кишвари мо соҳаи маориф ҳамбаста бо ислохоти фарогиру босамар пеш меравад ва рисолати пуршарафу бавусъати худро дар сатҳи баланд иҷро менамояд. Махсусан, солҳои охир дар тамоми манотиқи кишвар фаъолияти аҳли маориф вусъати бештар дорад, сатҳи таълиму тарбия боло меравад. Ба ин, пеш аз ҳама, рушди марҳилаи созандагӣ ва таъмини устувори озоиштагии мардум дар мамлакат мусоидат кардааст. Дар саросари кишвар бунёду ба таври замонавӣ муҷахҳазонидани таълимгоҳҳои нав дар авҷ аст ва ҷунонки Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёми худ ба Маҷлиси Олӣ (26.12.2021) иттилоъ доданд, аз соли 1991 то ба имрӯз дар мамлакат 3020 иншооти соҳаи маориф бо зиёда аз 1 миллиону 300 ҳазор ҷои нишаст сохта, ба истифода дода шудааст.

Ҳамасола бо оғози соли нави таҳсил дар Тоҷикистони азизамон Рӯзи дониш ва Рӯзи китоб таҷлил ва Дарси сулҳ баргузор мешавад. Ин басо рамзиву судманд ва фараҳбор аст. Ҳар як инсон маҳз ба шарофати донишу донишомӯзӣ ба маънавияти комил мерасаду дар ҷомеа ҷойгоҳи шоистаи худро пайдо мекунад. Аз ин ҷост, ки бузургони миллатамон пайваста ситиҳои дониш кардаву онро сипару болу пари инсон, раҳнамо ба сӯи қуллаҳои мурод номиданд. Ҳикматест машҳур, ки «Чаҳонро ба дониш тавон ёфтан,

Ба дониш тавон риштану бофтан». Дониш дар китобхост ва ҳар касе, ки ба китоб унс мегирад, ояндаи хешро мунаввар месозад ва хизмати арзанда ба халқу миллат хоҳад кард. Дар ин самт иқдоми хеле маърифатгустаронаву хирадпарваронаи Пешвои миллатамон - баргузорию озмуни «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст» шоистаи таъкиди махсус мебошад. Ин озмун аз ҷониби аҳли кишвар, аз ҷумла, аз тарафи алоқамандони таълиму тарбия хеле самимона пазируфта шуд ва доираи васеи иштирокдорон пайдо карданад дар тамоми манотиқи ҷумҳурӣ бозгӯи он аст, ки китоб барои халқи хирадпарвари мо арзиши баланд ва ҷойгоҳи дилписанд дорад, азишу муқаддас аст. Бовар дорам, ки дар соли нави таҳсил мавқеи донишу китоб дар таълимгоҳҳои мо боз ҳам боло хоҳад рафт.

Ҳамчунин, бо ибтиқори Пешвои миллат дар ҷумҳурӣ баргузор намудани озмуноҳои дигар - «Тоҷикистон - Ватани азизи ман», «Илм - фурӯғи маърифат», «Тоҷикон» - оинаи таърихи миллат» ба баланд бардоштани сатҳи саводу маърифатнокии мардум ва пеш аз ҳама, наврасону ҷавонон, тақвияти ҳисси миллӣ ва ифтихори ватандорӣ ҳамагон мусоидат хоҳад кард.

Аҳли маориф ифтихорманд аз онанд, ки бузургтарин ва пуршарафтарин масъулият - донишомӯзӣ ба насли наврасро ба дӯш доранд. Баҳри иҷрои муваффақонаи ин рисолати волои хеш онҳо бо тамоми ҳастӣ ва бо қамолҳои масъулият фаъолият менамоянд. Дар кишварамон ҳар соли нави таҳсил бо омодагии комил ва бо падидаҳои навини тозақориҳо пешвоз гирифта мешавад. Соли нави таҳсили имсола низ аз ин ҷиҳат истисно нест. Мухимтарин навоғониҳо дар соли нави таҳсил бунёди боз яқинд таълимгоҳи нави таҳияю таҷдиди асноди меъёрии ҳукукии соҳа, таҳрири тозаи барномаву нақшаҳои таълимӣ ва идобахшии ба иншоу наشري китобҳои насли нави мебошанд. Ин навоғониҳо, бешубҳа, ба дастовардҳои навин дар соҳаи таълиму тарбия мусоидат хоҳанд кард ва сифату самараи фаъолияти омӯзгоронро тақвият хоҳанд бахшид. Тибқи анъана дар оғози соли таҳсил - 1 сентябр дарси нахустини устодон ба тарғибу бузургдошти сулҳ бахшида мешавад, ки он Дарси сулҳ ном дорад.

Солхост, ки Президенти муҳтарами кишварамон дар баргузорию Дарси сулҳ фаълони ширкат меварзанд ва худ як намунаи чунин дарсро дар таълимгоҳе дар сатҳи баланд ва хеле ҷолибу муассир баргузор менамоянд. Мо, аҳли

маориф, аз ин сипосгузорию ифтихормандем.

Сулҳ ифтихори миллӣ, сарвати пурарзиш ва сафобахши рӯзгорони халқи тоҷик мебошад. Дарси сулҳ дар тамоми таълимгоҳҳо бояд дар сатҳи баланд ва муассиру рангин баргузор шавад.

Айни замон сокинони саодатманди кишвари хуршедиамон барои татбиқи ҷорабиниҳои бахшида ба Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф, Даҳсолаи байналмилалӣ амал «Об барои рушди устувор, солҳои 2018 - 2028», Солҳои рушди саноат, истиқболи сазовори ҷашни 35-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти пурҷабҳаву самарбор доранд. Хушбахтона, аҳли маориф дар ин ҷабҳаҳо пешсаф ва парчамафрои қомебихоянд.

Мо ифтихормандем, ки ҳамасола оғози соли нави таҳсил ба давраи ниҳони омодагӣ ба муҳимтарин ҷашни миллат - Рӯзи Истиқлоли давлатии Тоҷикистон рост меояд ва ин шукӯҳи нахустрӯзҳои таҳсилро дучанд менамояд. Аҳли маориф дар қатори тамоми мардуми шарифи мамлакат ин ҷашни шукӯҳмандро ботантана ва бо ифтихори баланди ватандорӣ таҷлил мекунад ва Ватани маҳбуби хешро васфу ситоиш менамоянд.

Таманно онро дорем, ки Тоҷикистони азизу бихиштосои мо ҳамеша ободу гулафшон ва дар оғӯши Сулҳу Ваҳдат бимонаду Истиқлоли давлатӣ пойдор бошад ва ҳамбастагиву таваҷҷуҳи сокинонаш бо маърифату донишу хирад ҳар ҷи бештар гардад.

Фарорасии соли нави таҳсил ва Рӯзи донишро ба ҳамаи шумо - омӯзгорону хонандагон ва алоқамандони соҳаи маориф самимона табрик меғӯям. Рӯзгоронатон ҳамеша саршор аз шодию фараҳ ва фаъолиятон пурсамару судманд бод!

Соли нави таҳсил муборак!

► МАЪРИФАТ

Башарият аз оғози ҳастии хеш ба сӯи тараққиёт майл дошт ва фатҳи ҳама гуна қуллаҳо барояш ба тӯфайли донишҳои андӯхтааш даст меоданд. Инсонҳо аз сарчашмаҳои гуногун дониш мегирифтанд.

Дар қарни XXI - қарни тараққиёти технологияи информатсионӣ, талабот ба дониш боз ҳам бештар меафзояд. Истифода аз технологияҳои инноватсионӣ ва донишҳои компютерӣ ҷомеаи ҷаҳонию ба тараққиёти тасаввурнопазир оварда расонд.

Инсоният аз давраҳои қадим илму дониши андӯхташро рӯи сафҳа оварда, онро аз насл ба насл мерос мегузошт. Илму адаб тасаввуроти инсонро рангин сохта, нутқро раван ва ҷаҳонбинии ӯро вусъат мебахшад. Мутолиаи китоб, ташаккули фардият ва рушди маънавии ӯ мебошад.

Чунин мепиндорем, ки дар васфи китобу китобхонӣ, донишу донишандӯзӣ адибони ягон миллату халқият чун шоирони тоҷик доди суханро надодаанд.

Шоирони машҳури адабиёти классикии форсу тоҷик Абуабдуллои Рӯдакӣ, Абушакури Балхӣ,

Ба дониш бувад мардро обрӯӣ

Шаҳиди Балхӣ, Абулқосими Фирдавӣ, Абуалӣ ибни Сино, Саъдии Шерозӣ, Абдурахмони Ҷомӣ ва дигарон аз дарёи маърифат дурдонаҳои маънӣ ҷуста, хуршеди безаволи донишу хирадро сурудаанд ва мақоми ҳаётбахши онро дар ҷомеаи башар нишон додаанд. Онҳо донишу хираду заковату суруда, ҳама гуна хурофоту ҷаҳолатро маҳкум намуда, мардумро ба донишандӯзӣ ва равшанфикрӣ даъват менамуданд. Фирдавсии Тӯсӣ меғӯяд:

Ба дониш бувад мардро обрӯӣ,

Ба бедонишӣ, то тавонӣ, мапӯӣ.

Марди адибу хирадманд ва донишдӯсти бемисл Ибни Сино исрор меварзад, ки баргари ва тавоноии инсон дар олам аз дониш аст, аз ин рӯ, чунин ақида пеш меорад: «Ҳикмату дониш мояи баргари инсон аст».

Ҳақимон аз қадимулайём саъю кӯшиши инсонро баҳри омӯзиш аз хислату сифатҳои табиӣ ӯ арзёбӣ намуда, онро маҳаки рушдбӣни қобилияти малакаҳои ӯ эътироф сохтаанд, ки баҳри пешравӣ ва ноил шудан ба ҳама гуна дастовардҳои илмиву амалӣ мусоидат хоҳад кард. ҷаҳонбинию тафаккури инсон мувофиқи дониши ӯст. Ҳар қадар дониши инсоне дар соҳаҳои муҳталифи ҳаёт бештар гардад, ҳама он қадар идроки олам барояш амиқтар ва ҷаҳонбинии ӯ васеътар мегардад. Дониш бе истифодаи амалии он қамарзиш аст. Ҳамбастагии донишу амал ва ҳадафи созандаи он муҳарриқи пешрафту рушди ҷомеа маҳсуб меёбад. Бо вучуди ин, маҳз илму дониш асоси ҳама гуна ихтирооту кашфиётхост.

Дар кишвари маҳбуби мо - Тоҷикистони азиз низ илму дониш қадру манзалати бузургро соҳиб аст. Пешвои миллат ба ҷавонони тоҷик хитоб намудаанд: «Ҷавонон, қувваву дониши худро баҳри бунёдкориву ободсозии Ватани азизамон сарф намоед!».

Ин хитоби Сарвари давлатро ҷавонони донишманду заковатманди тоҷик бояд шиори ҳаёти худ сохта, баҳри татбиқи он дар ҳаёт саъю кӯшиш ба ҳарч диҳанд. Зеро, тавре ки меғӯянд:

Дар ҷавонӣ сайи кун, гар беҳалал хоҳӣ амал,

Мева бенуқсон бувад, чун аз дарахти навбар аст.

Муҳиба КОМИЛОВА,
номзади илмҳои биологӣ, сармуаллими
кафедраи тиббӣ-биологии ДДХ ба номи
академик Бобочон Ғафуров

Дар Екатеринбург сохтмони Маркази фарҳангии Тоҷикистон баррасӣ гардид.

НАТИҶАГИРӢ

Рақамикунонии соҳаи
маориф - омили
асосии рушди таҳсилот

25 августи соли 2022 дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии назди Сарраёсати маорифи шаҳри Душанбе бо иштироки вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Раҳим Саидзода, муовини вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Зиёдулло Абдуллода, муовини Раиси шаҳри Душанбе Дилбар Одилзода, Раиси Федератсияи иттифоқҳои касабаи мустақили Тоҷикистон Маликшо Нейматзода, сардори Сарраёсати маорифи шаҳри Душанбе Баҳром Исмоилзода, мудири шуъбаи рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеаи дастаҳои Раиси шаҳри Душанбе Фатхуддин Солеҳов, сардори раёсати Агентии назорат дар соҳаи маориф ва илми назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шаҳри Душанбе Тоҷинисо Маҳмадова, Раиси Кумитаи иҷроияи ХХДТ дар шаҳри Душанбе Иброҳим Мирзозода, собиқадорони маориф, мударони шуъбаҳои маорифи ноҳияҳои пойтахт, роҳбарони сохторҳои тобеи сарраёсати маорифи шаҳри Душанбе ва роҳбарони муассисаҳои таълимии томактабӣ ва миёнаи умумии новобаста аз шакли таълилии ҳуқуқӣ конференсияи августи кормандони соҳаи маорифи шаҳри Душанбе таътии унвони “Рақамикунонии соҳаи маориф - омили асосии рушди таҳсилот ва сифатнокии таълим” баргузор шуд.

Таъкид гардид, ки таъки кардан ба неруҳои зехнӣ, рушди тафаккури техникии аҳоли, фазои мусоид фароҳам овардан баҳри пешрафти илмҳои бунёдӣ ва техникӣ технологияи ифодаи бебаҳси эҳтиром ва арҷгузори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таърихи тамаддун ва илму фарҳанги миллатамон мебошад. Бояд таъкид намуд, ки Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар сиёсати давлат маорифро яке аз самтҳои стратегияи муҳими давлату миллат қарор дода, баҳри рушди пешрафт ва тавсеаи соҳа қорҳои зиёдро анҷом доданд. Дар ин замина, ҷиҳати баланд гардидаи сатҳи сифати таълим дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот, таъкид бахшидани қобилияти эҷодии муҳассилин, ба таълими фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ, риёзӣ ва омӯзиши забонҳои хориҷӣ тавачҷуҳи бештар зоҳир намудан, назорати доимии азхудкунии донишҳои замонавӣ, наврасону ҷавонро ба мутолиаи китобҳои бадеиву илмӣ ҷалб намудан шароити мусоид фароҳам оварда шуд.

Дар конференсия 22 нафар корманди соҳаи маориф барои хизматҳои бисёрсолаи бениҳсон дар соҳаи маориф, саҳми арзанда дар таълиму тарбияи насли наврас, тайёр намудани кадрҳои болаёқат ва иштироки фаъолони дар ҳаёти ҷамъиятӣ бо нишони «Аълочии маориф ва илми Тоҷикистон», 11 нафар бо Ифтихорномаи Федератсияи иттифоқҳои касабаи мустақили Тоҷикистон ва 11 нафар бо Ифтихорномаи Кумитаи иҷроияи ХХДТ дар шаҳри Душанбе сарфароз гардониданд.

Н. САНГИНЗОДА,
«Омӯзгор»

Дар Кохи Рӯдакии шаҳри Хучанд машварати августи кормандони соҳаи маорифи вилояти Сугд баргузор гардид. Дар машварат Раиси вилояти Сугд Раҷаббой Аҳмадзода, вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Саидзода Раҳим Ҳамро, муовини Раиси вилоят, муовини раисони шаҳру ноҳия, ректорони донишгоҳ ва донишқадаҳои олии вилоят, директорони коллеҷҳо, сардорони раёсату мударони шуъбаҳои маориф, директорон ва омӯзгорони муассисаҳои таълимии вилоят иштирок намуданд.

Сардори Раёсати маорифи вилоят Мадина Набизода таъкид намуд, ки дар машварат вазъи таълиму тарбия дар қаламрави вилоят мавриди баррасӣ қарор мегиранд.

Раиси вилоят Раҷаббой Аҳмадзода дар маърузаи хеш, аз ҷумла, таҳкими пойгоҳҳои моддӣю техникаи муассисаҳои таълимӣ, ислоҳоти маориф дар даврони Истиқлоли давлатӣ, саҳми кадрҳои замони муосир дар пешрафти илму ма-

орифи кишвар, азму суботи омӯзгорони соҳибтаҳассус ва бурду боҳти соҳаро мавриди таҳлили амиқ қарор дод.

Вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Саидзода Раҳим омӯзгорон ва собиқадорони соҳаро бо оғози соли нави хониш

омӯзгорон, садокати касбӣ, сайқали донишу ҷаҳонбинии мутахассисони ҷавон, дар иҷрои вазифа зоҳир намудани масъулияти баланд, афзун намудани фарогирии кӯдакон ба муассисаҳои томактабӣ изҳори андеша намуд.

Рисолати аслии омӯзгорон

- Рӯзи дониш табрик намуда, доир ба масъалаҳои, ки ҳалли онҳо дар баланд бардоштани сатҳи сифати таълим, маҳорату малакаи

Дар машварат Дилором Чалолова – омӯзгори муассисаи таълимии махсус-гардонидаи «Мактаб барои хонандагони болаёқат» - и

Шебу фарози масоили маориф

Дар гимназияи №1-и ба номи Раҳим Ҷалили шаҳри Хучанд бо иштироки Раиси шаҳр Фирдавс Шарифзода, роҳбарияти раёсати маорифи вилоят, аҳли маорифи шаҳр машварати августи кормандони соҳаи маориф баргузор гардид.

Дар шаҳри Хучанд 50 мактаб, аз ҷумла, 27 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ, 2 литсей, 4 гимназия, 15 мактаби хусусӣ, 1 мактаб интернати давлатӣ барои кӯдакони имконияташон маҳдуди шаҳри Хучанд, 1 комплекс кӯдакистон-мактаби махсус барои кӯдакони қувваи босирашон суст ва нобино ва Маркази таҳсилоти иловагӣ фаъолият менамояд. Шумораи умумии хонандагон 44 793 нафар буда, ба онҳо 2525 нафар омӯзгор таълиму тарбия

медиханд. Дар 47 муассисаи таҳсилоти томактабӣ 468 нафар мураббӣ қору фаъолият доранд.

Соли таҳсили 2021-2022 бинои нави муассисаҳои таълимии ғайридавлатии “Мактаби Пулотов” ва “Мактаби Оксфорд” бо иштироки Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба истифода дода шуд.

Сипас, Мадина Салимова, мудири кӯдакистони №36 ва Ҷӯрабой Бобочонов, омӯзгори литсейи политехникии Донишқадаи политехникии Тоҷикистон дар шаҳри Хучанд доир ба роҳҳои боз ҳам бештар намудани раванди таълиму тарбия дар муассисаҳои таълимӣ андешаронӣ намуданд.

Раиси шаҳри Хучанд Фирдавс Шарифзода таъкид кард, ки бардоштани сатҳи сифати дониш дар муассисаҳои таълимӣ яке аз ҳадафҳои асосии Ҳукумати Тоҷикистон ва Вазорати маориф ва илм махсус мешавад ва барои расидан ба ин мақсад дар муассисаҳои таълимии шаҳри Хучанд шароити мусоиди таълиму тарбия фароҳам оварда шудааст. Боиси ифтихору сарбаландии аҳли маориф аст, ки дар доираи сафари корӣ Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон муассисаи таҳсилоти томактабии №18 ба номи “Шукуфаи Истиқлол”-ро мавриди истифодабарӣ қарор доданд.

Нуъмон РАҶАБЗОДА,
«Омӯзгор»

Омӯзгорон машварат оростанд

25 август дар толори Кохи фарҳанги шаҳри Панҷакент машварати августи кормандони соҳаи маорифи шаҳри Панҷакент баргузор шуд.

Намояндаи мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии вилояти Сугд Бахтиёр Сарҳадов омӯзгоронро бо оғози соли нави таҳсил шодбош гуфт.

Раиси шаҳр Абдуҳалиқ Холиқзода оид ба натиҷагирӣ аз вазъи фаъолияти кормандони соҳа дар самти таҳсилоти томактабӣ ва умумии шаҳр дар соли таҳсили 2021-2022 маъруза намуд.

Дар маъруза, аз ҷумла, зикр шуд, ки дар шаҳри Панҷакент бо сармоягузорӣ аз манбаҳои гуногун давоми 30 соли соҳибистиқлолии Тоҷикистон 45 бинои нави муассисаи таълимӣ ва 82 синфхонаи иловагӣ бо фарогирии 9883 ҷойи нишаст сохта шудааст.

Соли таҳсили гузашта раванди таълиму тарбия дар 136 муассисаи таълимӣ, аз ҷумла, 120 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ, 12 муассисаи таҳсилоти умумии асосӣ, 1 гимназия, 2 литсей, 1 мактаби хусусӣ ва 18 муассисаи таҳсилоти томактабӣ ба роҳ монда шуда, 67677 нафар хонанда ба таҳсил фаро гирифта шуд, ки ба онҳо 4929 нафар омӯзгор таълиму тарбия медиханд.

Иштироки толибилмони муассисаҳои таълимии шаҳру дехот дар қиёс бо солҳои гузашта дар даври шаҳрии озмунҳои “Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст”, “Илм – фурӯғи маърифат”, олимпиадаҳои вилоятию ҷумҳуриявӣ назаррас буда, 23 нафар мактаббачаи шаҳри Панҷакент дар даври ҷумҳуриявӣ олимпиадаҳои фанӣ иштирок намуда, 21 нафар сазовори нишон ва ҷойҳои ифтихорӣ гардиданд.

Натиҷаҳои қабул ба мактаби олий ва миёнаи касбӣ нишон дод, ки соли раван 2458 нафар баъди синфи 11 барои қабул ба муассисаҳои олий ва миёнаи касбӣ ба Маркази миллии тестӣ ҳуҷат супоридаанд, ки ин ҳанӯз нокифоя аст.

Ҳамзамон, таъкид шуд, ки бунёди муассисаҳои таълимӣ минбаъд низ идома дода мешавад. Аз ҷумла, соли нави таҳсилро хонандагони се муассисаи таълимӣ дар биноҳои наво оғоз намуда, дар 12 муассиса бунёди синфхонаҳои иловагӣ идома дорад ва бо дастгирии мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳр, волидон ва маблағҳои сметаӣ ҳамаи муассисаҳои таълимии шаҳр ба соли нави таҳсил асосан омода карда шудаанд. Хонандагон бо либоси мактабӣ таъмин ва муассисаҳои таълимӣ таъмир гардида, то имрӯз барои

барои 90 фоизи нақша ангишти ҳезум захира кардаанд.

Раиси шаҳр вазъи фарогирии кӯдакони синни томактабиро ба кӯдакостону боғчаҳо нокифоя арзёбӣ намуда, афзуд, ки мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳр барои беҳдошти ин вазъият аз ҳамаи имконияту захираҳо қор мегирад, то нишондорҳои “Барномаи рушди муассисаҳои томактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2020-2025” ба иҷро расанд. Дар анҷоми ҷаласа ба як гуруҳ омӯзгорони фаъол нишони “Аълочии маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон”, сипосномаҳои Вазорати маориф ва илм, раиси вилояти Сугд ва шаҳри Панҷакент супорида шуд.

Т. СОЛЕҲЗОДА,
шаҳри Панҷакент

► ҲАҶТАИ ВАЗОРАТ

Чаласаи якуми гурӯҳи кори байниидоравӣ оид ба «Таҳсилоти босифат»

24-уми августи соли ҷорӣ дар маҷлисоҳои Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон тахти раёсати муовини якуми вазири маориф ва илм Ҷамшед Ҷӯразода чаласаи якуми гурӯҳи кори байниидоравӣ оид ба «Таҳсилоти босифат» дар доираи Шурои миллии рушди назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор гардид. Дар он аъзои гурӯҳи кори байниидоравӣ аз ҳисоби намоёнда-

рифта шудаанд, ки аз талошҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳалли масъалаҳои мубрами ҷомеаи ҷаҳонӣ гувоҳӣ медиҳад. Дар баробари ин, татбиқи уҳдадорҳои кишвар аз ба роҳ мондани ҳамкорихон мутақобилан судманд ҷиҳати таъмини таҳсилоти босифат вобаста мебошад.

Сипас, дар раванди чаласа 4 масъала: муаррифии гурӯҳи нави кори байниидоравӣ оид ба

гони вазорату идораҳои давлатӣ, шарикони рушд, ассотсиатсияҳои соҳавӣ, Академияи миллии илмҳо ва ҷомеаи шахравандӣ иштирок намуданд.

Дар оғоз муовини якуми вазири маориф ва илм Ҷамшед Ҷӯразода иброз дошт, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун узви комилҳуқуқи Созмони Милали Муттаҳид Ҳадафҳои рушди устуворро аз соли 2016 тасдиқ намуда, ба милликунони онҳо шуруъ намуд. Дар ин радиф бо назардошти милликунони Ҳадафҳои рушди устувор Ҷумҳурии Тоҷикистон «Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030»-ро тахия ва тасдиқ кард. Дар ҳуҷҷатҳои стратегияи кишвар дар ҳошияи милликунони Ҳадафҳои рушди устувор аксари вазифа ва индикатори Ҳадафҳои рушди устувор ба инобат ги-

«Таҳсилоти босифат» дар доираи Шурои миллии рушди назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (фармониши вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 04.08.2022, №1169 дар мувофиқа бо вазорату идораҳои); вазифа ва ваколатҳои Гурӯҳи кори байниидоравӣ тибқи Низомномаи Шурои миллии рушди назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон; тасдиқи нақшаи кори Гурӯҳи кори байниидоравӣ оид ба «Таҳсилоти босифат» ва оид ба баргузори семинар барои Гурӯҳи байниидоравӣ «Таҳсилоти босифат» дар доираи Шурои миллии рушди назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди муҳокима ва баррасӣ қарор дода шуд.

Дар охир иштирокдорон фикру мулоҳизаҳои худро доир ба масъалаҳои зикргардида баён намуданд.

23-уми августи соли ҷорӣ дар маҷлисоҳои Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон вохӯрии муовини якуми вазири маориф ва илм Ҷамшед Ҷӯразода бо директори минтақавии Барномаи озуқаворӣ ҷаҳонӣ (БОҶ) Созмони Милали Муттаҳид барои кишварҳои Осиё ва Уқёнуси Ором Чон Айлиев доир гардид. Дар он сардорони раёсати муносибатҳои байналмилалӣ ва раёсати иқтисод, банақшагири дар соҳаи маориф ва илм ва намоёндагони БОҶ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок намуданд.

Зимни вохӯрии ҷонибҳо доир ба масъалаҳои марбут ба татбиқи лоиҳаҳои ҷорӣ, маблағгузори Барномаи ғизои мактабӣ ва дурнамои ҳамкорихо мубодилаи афкор намуданд.

Барномаи озуқаворӣ ҷаҳонӣ тавассути Барномаи ғизои мактабӣ ба зиёда аз 430000 нафар хонандаи синфҳои ибтидоӣ (1-4) ҳамарӯза хӯроки гарм медиҳад, ки тақрибан 2000 мактабро дар саросари ҷумҳурӣ дар бар мегирад. Аз моҳи январ то моҳи июни соли 2022 тақрибан 3800 тонна орди гандуми ғанигардонидашуда ва рағгани растанӣ барои бенефитсиарҳо тақсим карда шуд. Инчунин, ин дастгирӣ аз ҳисоби саҳмҳои волидону муаллимони ва ҳукуматҳои маҳаллӣ, ки ба таври дастаҷамъӣ дигар маҳсулоти хӯрокворӣ, пардохти ҳаққи истифодаи неруи барқ, музди меҳнати ошпазҳо ва дигар хароҷоти марбут ба таъмини хӯрок дар мактаб барои хонандагони синфҳои ибтидоӣ саҳми худро гузоштанд. Бо қаноатмандӣ изҳор менамоем, ки БОҶ ба 630 нафар хонандаи

мактабҳои ибтидоӣ ва аъзои оилаи онҳо бо 8600 тонна маводи озуқаворӣ кумак намудааст. Ҳамзамон, хурсандиовар он аст, ки то имрӯз 126 лоиҳаи грантии хурд аз ҷониби БОҶ дар вилоятҳои Суғду Хатлон ва ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ амалӣ карда шудааст, ки маблағи он 616 ҳазор доллари амрикоиро ташкил медиҳад, қайд кард муовини якуми вазири маориф ва илм.

Ч. Айлиев - директори минтақавии БОҶ-и СММ барои кишварҳои Осиё ва Уқёнуси Ором зимни суҳбат зикр кард, ки ду даҳсола аст,

дorem, ки он дастовард ва натиҷаҳои бадастовардамон дар Тоҷикистон, аз ҷумла, милликунони ғизои мактабиро дар он кишварҳо роҳандозӣ намоем.

Ёдовар мешавем, ки ҳамкории Вазорати маориф ва илм бо Барномаи озуқаворӣ ҷаҳонӣ СММ назаррас буда, фаъолияти он дар Тоҷикистон аз соли 1993 оғоз гардидааст. Мақсади барнома дастгирии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти баланд бардоштани амнияти озуқаворӣ ва беҳтар намудани маводи ғизоӣ дар сатҳи миллий

Чон Айлиев дар ҳузури муовини якуми вазир

мо дар доираи Барномаи ғизои мактабӣ бо Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамкориро ба роҳ мондаем. Имрӯз хушҳол аз он ҳастем, ки дар вазорат Маркази ғизои мактабӣ ва Шурои байниидоравӣ оид ба ғизои мактабӣ ташкил шудааст ва кӯшиш мекунем, ки дар амалияҳои Стратегияи рушди ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон саҳми худро гузорем. БОҶ дар кишварҳои Осиёи Марказӣ вобаста ба ташкили Барномаи ғизои мактабӣ фаъолият дорад ва мо талош

мебошад. Барномаи мазкур аз соли 1999 инҷониб татбиқи Барномаи ғизои мактабиро дастгирӣ менамояд.

Барномаи ғизои мактабии БОҶ ҳамчун кумаки иловагӣ дар баробари системаи хифзи иҷтимоии давлатӣ баромад менамояд. Ҳадафи Барнома мусоидат намудан ба таъмини таҳсилот, тандурустӣ ва ғизо барои ҳар як кӯдак мебошад.

Бахтовар САҒАРОВ,
қорманди Маркази
матбуоти Вазорати
маориф ва илм

► МАСЪАЛАИ МУҲИМ

25-уми августи соли ҷорӣ дар маҷлисоҳои Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон тахти раёсати муовини якуми вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Ҷамшед Ҷӯразода чаласаи навабтӣи Шурои миллии таҳсилот бо ҳузури сардорони раёсату шӯъбаи дастгоҳи марказӣ ва зерсохторҳои барнома ва китобҳои дарсии шуро, муаллифону мурағибони адабиёти таълими баррасишаванда баргузор гардид.

Директори Маркази тахия, нашр ва муомилоти китобҳои дарсӣ, илмию методӣ Начмиддин Зайниддинзода адабиёти таълими ба чаласа пешниҳодшударо муаррифӣ намуда, иброз дошт, ки барои муҳокима дастхати 30 китоби дарсӣ барои муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, 11 номгӯи мачмуи маводи таълимию методӣ доир ба фаъолияти психологи муассисаи таҳсилоти умумӣ, 5 китоби дарсӣ ва 1 дастури таълимиву методӣ барои муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва Барномаҳои намунавии таълимӣ барои ихтисосҳои

Баррасии сифати китобҳои дарсӣ

сиклҳои кафедраи ҳарбии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон пешниҳод шудааст. Тавре зикр гардид, ҳамаи китобу дастурҳои мавриди баррасӣ аз назари мукарризони мусбат арзёбӣ шудаанд.

Роҷеъ ба ҳар як номгӯи адабиёти таълимию методии пешниҳодшуда аъзои шуро ва ҳозирин фикру пешниҳодҳои худро манзур карданд. Аз ҷумла, муовини якуми вазири маориф ва илм таъкид намуд, ки зимни навиштани тақриз ба адабиёти таълимӣ бояд ҷанбаҳои ахлоқӣ, нағвонҳои муосири илму маориф, ба стандартҳои давлатӣ ва байналмилалӣ таълим ва дастовардҳои эътирофгардидаи илм, асоснок будани мазмуни мундариҷаи адабиёти таълимӣ, мувофиқат ба синну соли хонанда, риояи талаботи психологӣ, меъёрҳои забони давлатӣ ба инobat гирифта шавад.

Муовини директори Маркази ҷумҳуриявии таълимию методии назди Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Абдухалиқ Абдуллоев доир ба рафти бознигарии нақшаҳои

таълимӣ ва тахияи стандарту барномаҳои таълимӣ ва китобҳои дарсӣ аз фанҳои забони тоҷикӣ ва хониш барои синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти умумӣ гузориш дод. Номбурда иброз дошт, ки сарфи назар аз ин ки беш аз 27 сол фанҳои забони тоҷикӣ ва хониш ба шакли ҳамгиро таълим

дода мешаванд, ҳанӯз ҳам баҳсҳои бурду боҳти ин шакли таълим идома дорад.

Дар идомаи чаласа директори Маркази тахия, нашр ва муомилоти китобҳои дарсӣ, илмию методии Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мавриди тағйири иловаҳои ба «Нақшаи дурнамои ҷопи китобҳои дарсӣ барои муассисаҳои таҳсилоти умумӣ дар соли 2022» воридгардида маълумот дода, зикр намуд, ки аз 30 номгӯи китобҳои дарсии тибқи «Нақшаи дурнамои ҷопи китобҳои дарсӣ барои муассисаҳои таҳсилоти умумӣ дар соли 2022» ҷопшаванда то имрӯз 26 номгӯи пурра ба ҷоп омода гардида, 4 номгӯи бокимонда низ дар марҳалаи омодагӣ ба ҷоп қарор дорад.

– Бинобар он ки «Нақшаи дурнамои ҷопи китобҳои дарсӣ барои муассисаҳои таҳсилоти умумӣ дар

соли 2022» пеш аз муҳлат иҷро гардид, бо ҳамкории шӯъбаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ эҳтиёҷоти муассисаҳои таҳсилоти умумиро муайян карда, ҷопи 16 китоби дарсии дигарро барои соли ҷорӣ ба нақша гирифттем, – гуфт Н. Зайниддинзода.

Дар охир аз ҷониби раиси чаласа, муовини якуми вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Ҷамшед Ҷӯразода риояи ҳатмии қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ, таҳрири ҷиддии илмию услубии адабиёти таълимӣ, иҷрои саривақтии қарорҳои қабулшуда ба мурағибону муаллифону ва роҳбарони сохторҳои зертобеи Вазорати маориф ва илм дастуру супоришҳои мушаххас дода шуд.

Ёдовар мешавем, ки Шурои миллии таҳсилот ҷузъи давлативу ҷамъиятии сохтори Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, нақшаҳои барномаҳои таълимӣ, китобҳои дарсӣ, маводи таълимиву методиро тақмил ва баррасӣ намуда, фаъолиятро дар ин самт ҳамоханг месозад.

Фаридун РАҲМОНЗОДА

► СОЛИ НАВИ ТАҲСИЛ

Ҷойгоҳи дониш ва сулҳ бузург аст

Омӯзишу мутолиаи пай-васта, азхуд намудани донишҳои замонавӣ ва мутолиаи мунтазаму заҳмати зиёд шахсро дар ҷомеа соҳибэҳтиром мегардонад. Дар ин замина ба масъалаи омӯзиш дар кишвари мо тавачҷуҳи маҳсус зоҳир карда мешавад.

Бояд кайд кард, ки ҷалби бештари аҳли ҷомеа, махсусан, наврасону ҷавонон ба омӯзишу донишазҳудкунӣ аз сиёсати маорифпарваронаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон сарчашма мегардад. Сарвари кишвар чун анъана, ҳар сол дар рӯзи 1 сентябр дар ҳузури хонандагону донишҷӯён, аҳли маориф ва илми кишвар суҳанронӣ менамоянд. Пешвои миллат дар суҳанронии хеш вазъи мураккаби ҷаҳони имрӯзро мавриди таҳлилу баррасӣ қарор дода, ҳалли саривақтии ҳамгуна масоили марбут ба таълиму тарбияро таъкид бинмуда, дар назди қорамандони маориф вазифаҳои мушаххас мегузоранд.

Албатта, Дарси сулҳ унвон гирифтани машғулияти аввал дар соли хониш бе ҳадаф нест. Мо ҳуб медонем, ки ба амнияти ҷаҳони имрӯза терроризму ифротгарӣ ва даҳшо падидаи дигари хатарфазо таҳдид мекунанд. Аз ин рӯ, бояд дар ин масъала бетараф набошем ва мунтазам талошу муборизаро ба таври дастаҷамъона идора бидиҳем. Барои расидан ба ин ҳадафҳо зарур аст, ки дар муассисаҳои таълимӣ дар зинаҳои аввали таълим наслро ба камол расондаю тарбия намоем, ки тавонад дар ҳифзи арзишҳои миллӣ ва муаррифии дастовардҳои кишвар дар арсаи ҷаҳон саҳмгузор бошад. Бо ин мақсад Пешвои миллат дар суҳанронии худ ҳамеша таъкид медоранд, ки дар ҳамбастагӣ бо ҷомеа ва аҳли маорифи кишвар метавон ба хатарҳои ҷаҳони муосир муқовимат кард. Ҳамин аст, ки ҷавҳари асосии суҳанронии Пешвои миллатро дар Рӯзи дониш масъалаҳои амният ва ҳифзи арзишҳои миллӣ умуимбашарӣ дар бар мегиранд. Зеро Рӯзи дониш дар ҳамаи мактабҳои мамлакат бо Дарси сулҳ оғоз мешавад, чунки ваҳдати ягонагӣ ва амният барои кишвари мо ва аҳли олам азизу муқаддас ва муътабаранд.

Дар ин маврид Пешвои миллат бамаврид таъкид намудаанд: «Наслҳое, ки аз оташи ҷанги хонумонсӯзи дохилӣ гузаштаанд, имрӯз бе ҳеч ташвику тарғиб ҳудашон ба посдорону ниғаҳдорони сулҳ табдил ёфтаанд. Вале, ҳамзамон бо ин, бояд таъкид кард, ки мо ин арзишҳои баландро ба насли ҷавон ва фарзандони худ ҳамеша талқин намоем.

Зеро сулҳу субот вақте устувор ва доимӣ мегардад, ки он ба фарҳанги мардум ва ба яке аз рукҳои асосии ҷаҳонбинии насли наврас табдил ёбад. Хушбахтона, мо сулҳро ҳамчун воқеияти ҷамъиятӣ ва падидаи ҳуқуқиву сиёсӣ ба даст овардем ва имрӯз бори дигар шукргузори мекунем, ки дар муҳити сулҳу субот зиндагии осуда дорем. Вале акнун замони он расидааст, ки мо мафҳуми сулҳу оромӣ ва ваҳдати миллиро ҳамчун фарҳанги зиндагии мардум васеъ ва амиқ гардонем. Дар марҳалаи нави рушди

коргарону сохтмончиёни ин иншооти аср бо дили гарму иродаи матин дар бунёди он саҳм мегузоранд. Дарвоқеъ, он рӯз дур нест, ки кишвари мо ба бузургтарин тавлидкунандаи неруи барқ дар минтақа табдил ёфта, ҳамзамон, қорхонаҳои зиёди саноатии бузург сохтату мавриди истифода қарор мегиранд.

Воқеан, дар суҳанронии Пешвои миллат дар Рӯзи дониш масъалаи ба омӯзиш ҷалб намудани наврасону ҷавонон дар меҳвар қарор дошта, заминаи асосиро барои фаъо-

ро тавсифу талқин бинмудаанд. Аз ин рӯ, истифодаи суҳанрони хикматбори онҳо дар раванди дарс манфиатманд буда, барои камолоти маънавии хонандагон хидмат хоҳад кард.

Дар зер ҷанде аз суҳанрони маърифатбахши Пешвои миллатро доир ба омӯзишу мутолиа меорем, ки ҳар яке дастури роҳнамо барои насли наврас ва ҷавонон мебошанд.

Таҷлили ҳамасолаи Рӯзи дониш дар саросари кишвар далали эҳтироми баланди давлат ва мардуми Тоҷикистон ба илму

ди соҳаҳои ҳаётан муҳимми иқтисоди миллӣ мебошад.

Дар замони ҷаҳонишавӣ ва рушди босуръати илму техника ин мафҳум маънои комилан нав ва бисёр фароҳ касб кардааст. Акнун нафаре босавод шуморида мешавад, ки на танҳо хонда ва навишта тавонад, балки маҷмуи донишҳои муназзами замонавӣ дошта, забони давлатиро дар сатҳи аъло донад, инчунин, як ё ду забони хориҷӣ ва тарзи дурусти истифодаи технологияҳои имрӯзаро азхуд карда бошад.

Дар шароити кунунӣ ба омӯзиши фарҳанги миллӣ ҳамчун омили муҳимми рушди маънавии шахсият тавачҷуҳ зоҳир қардан зарур аст. Зеро таъшаққули ҳисси зебоишиносӣ ва дарки амиқи фарҳанги миллӣ дар зехни хонандагон эҳсоси баланди ватандӯстиро бедор намуда, онҳоро ба омӯхтани осори адабию фалсафӣ ва иҷтимоиву маънавии мутафаккирони гузаштаи халқамон водор мекунад. Ба ин васила мо дар роҳи ба воя расонидани насли замони нав ва дорони ахлоқи баланди инсонӣ қадами устувор мегузорем.

Дар замони муосир аҳамияти илму савод рӯз аз рӯз болотар рафта, он барои ҳастӣ, рушд ва зиндагии саодатманди халқу миллатҳо моҳияти ҳаётӣ гирифтааст. Акнун тавоноии давлат ва миллатро маҳз сатҳи донишу маърифати онҳо муайян мекунад. Аз ин рӯ, яке аз муҳимтарин ҳадафҳои давлати мо дар оянда фарогирии кулли ҷомеа бо маърифату ҷаҳонбинӣ ва илму донишҳои муосир хоҳад буд.

Бо мақсади баланд бардоштани сатҳи донишу маърифатнокии мардуми кишвар ва махсусан, наврасону ҷавонон, харчи бештар ба китобу китобхонӣ ҷалб қардани онҳо, беҳтар гардонидани сифати хониш, такмили маҳорати суҳаншиносиву суҳангӯӣ, рӯ овардан ба осори адабии номвари тоҷик ва ҷаҳон, эҳтиром гузоштан ба таърих, забон, илму адаб ва фарҳангу тамаддуни бостонии миллӣ, яъне дар маҷмӯъ, тарбияи маънавии ҷомеа озмуни «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст»-ро роҳандозӣ кардем.

Н. ОХУНЗОДА,
«Омӯзгор»

кишвар мо бояд сулҳу ризоияти миллиро ҳамчун як фарҳанги умумимиллӣ ташаккул диҳем. Зеро сулҳу ризоият шартӣ баҳо, пешрафт ва ояндаи дурахшонии мардуми Тоҷикистон мебошад».

Аз ин суҳанрони ватандӯстонаву сулҳпарваронаи Пешвои миллат хуб дармеёбем, ки сулҳу субот барои мардуми тоҷик ба осонӣ ба даст наомадааст, аз ин рӯ, онро чун гавҳараки ҷашм азизу муқаддас бояд дошт ва ҳамчун арзиши баланди миллӣ ҳифз ва таҳким бахшид. Барои ин зарур аст, ки шогирдонро ба дарку азхуд намудани моҳияти мафҳуми сулҳу субот ва маърифати шинохти ҳаводиси печидаю мураккаби сиёсии ҷаҳони имрӯза водор намоем. Вазъи ҷаҳони муосир тақозо мекунад, ки хушбӯриву зиракии сиёсиро аз даст надихем, фирефтаи гуруҳҳои ифротиву террористӣ нагардем ва баҳри пешрафти кишвари азизамон хидмати шоиста бинамоем. Ҳамин сулҳу субот ва таъмини амнияти миллӣ, ки тамоми соҳаҳо дар кишвари мо бавусъат рушд менамояд ва дастовардҳо сол ба сол афзун мегарданд. Бунёди нақбу роҳҳо, биноҳои муассисаҳои нави таълимӣ, қорхонаҳо... бо маром идома меёбад. Ҳадафҳои стратегии мамлакат тадриҷан татбиқ гардида истодаанд. Дар заминаи ҳадафи ҷорӣ – саноатикунони босуръати кишвар гомҳои устувор гузошта мешавад. Инчунин, сохтмони НБО «Роғун» босуръат идома ёфта,

лияти серпахлуи аҳли маориф фароҳам меорад. Агар ба асарҳои мондагори мутафаккирону донишмандони тоҷик назар афканем, дармеёбем, ки масъалаи донишу омӯзиш ҳамеша дар мадди тавачҷуҳи эшон қарор доштааст ва онҳо бо осори ҷовидонаи худ баҳри рушди илму маориф хидмати арзанда анҷом додаанд. Мазмуну муҳтавои асарҳои донишмандони тоҷик ба ҷустуҷӯву дарёфти роҳҳои омӯзиш ва азхуд намудани илму дониш нигаронида шудааст ва ҳамин омил буд, ки онон кашфиёту дастовардҳои бузургро барои аҳли башар эҳдо кардаанд. Асарҳои арзишманди онҳо, ки тавачҷуҳи ҷомеаи ҷаҳонро ҷалб намудааст ва дар рушду инкишофи илми ҷаҳонӣ тақони ҷиддӣ бахшидааст, шаҳодати ин гуфтаҳост. Осори мутафаккирони бузурги тоҷик,

Закариёи Розӣ, Абуали ибни Сино, Ал-Хоразмӣ, Хайём, Хоҷа Насриддини Тӯсӣ ва дигарон ҳамчун сарчашмаи муътамад дар омӯзиши илми тиб, ҳандасау ҷуғрофия ва фалсафа ба шумор мераванд. Аз асри XVI «Ал-Қонун»-и Ибни Сино ва «Тибби Мансурӣ»-и Закариёи Розӣ дар донишгоҳҳои Аврупо ҳамчун китоби дарсӣ истифода мешуданд. Дар баробари ин, дастоварду кашфиёти олимони муосири тоҷик дар ҳама соҳаҳои сазовори таҳсин ва ифтихор мебошад.

Шоирону нависандагони муосири мо низ дар эҷодиёти хеш ҳамеша омӯзиши илму дониш-

маориф ва донишу маърифат мебошад ва ҳамчунин, анъанаи некест, ки омӯзгорону устодон ва шогирдон муассисаҳои ҳамаи зинаҳои таҳсилоти мамлакатро ба сӯи дастоварду комёбиҳои нав раҳнамоиву дилгарм месозад. Мо дар оғози соли таҳсил ҳамчун анъана Рӯзи донишро бо Дарси сулҳ оғоз мекунем, зеро ин ду мафҳум, яъне Дониш ва Сулҳ мафҳумҳои мебошанд, ки бо ҳамдигар пайванди ногусастанӣ доранд.

Дар қараёни навсозӣ бояд ба омӯзиши фанҳои дақиқ, махсусан, риёзӣ ва табиатшиносӣ, технологияҳои иттилоотиву коммуникатсионӣ ва забонҳои хориҷӣ, аз ҷумла, русиву англисӣ эътибори ҷиддӣ дода шавад, зеро таълими самаранокӣ ин фанҳо барои ояндаи Тоҷикистон нисбатан муҳим буда, вусъат ёфтани тафаккури техникӣ ҷаҳонбинӣ истихсолӣ шартӣ зарурии руш-

Дарвоқеъ, суҳанронии Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Рӯзи дониш ва Дарси сулҳ ҳамчун дастури роҳнамо дар рушду инкишофи соҳаҳои маориф ва илми кишвар ва ҷалби бештари наврасону ҷавонон ба омӯзиш ва бартараф намудани мушкилоти соҳаи хидмати муассир хоҳад кард.

4 СЕНТЯБР– Рӯзи КИТОБ

Ҳамосаи китоб

Эй китоб, эй раҳнамои одамон,
Эй фурузонтар зи хуришеди ҷаҳон!

Эй «аниси кунчи танҳой»-и мо,
Эй «фуруғи субҳи доноӣ»-и мо!

Эй кафолатбаҳиши пирӯзиш мо,
Эй фароҳамовари рӯзиш мо!

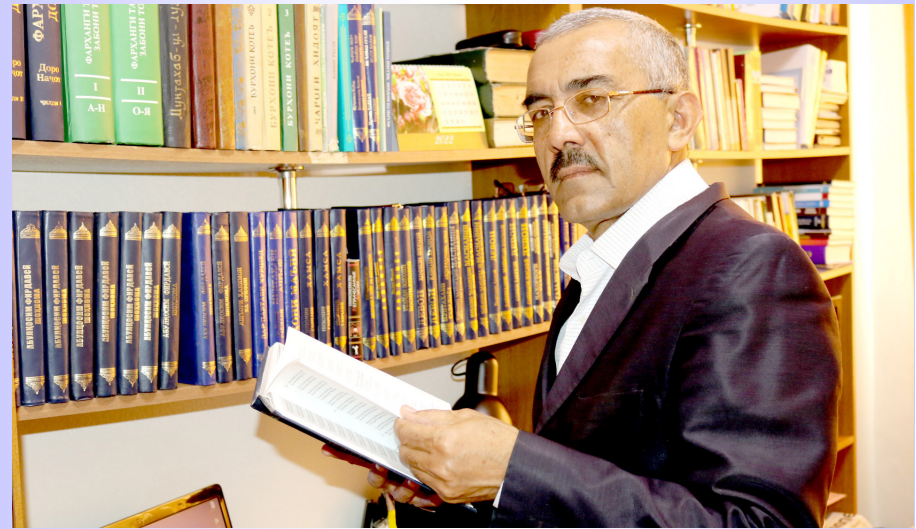
Эй фазои орӣ аз чангу губор,
Эй замини нозанину файзбор!

Эй дили пур, эй сари болои мо,
Раҳбари мо, пири мо, мавлои мо!

Эй сафои ҳафт пушти тоҷикон,
Эй ба душман зарби мушти тоҷикон!

Эй, ки миллатро санад ҷастӣ мудом,
Аз ту афзун гаишта миллатро мақом!

Эй васиятномаи авлоди мо,
Беҳтарин дорони аҷдоди мо!

Эй ҷаҳони нурфуруғи розҳо,
Эй ҳидоятбаҳи бар парвозҳо!

Эй забони арзи ҳоли шиқон,
Сад ҷавобе бар суоли шиқон!

Эй хирадро чаишмаи софу зулол,
Эй, ки ҷастӣ бегазанду безавол!

Эй саодатбаҳи бар аҳли башар,
Эй, ки баҳиш зиндагониро самар!

Эй ҷаҳони орӣ аз зиштиву кин,
Эй сафобаҳиш ҳаёти одамин!

Эй фуруғи ҷодаҳои зиндагӣ,
Эй ту ганҷи бебаҳои зиндагӣ!

Эй туро ҳар сафҳае чун кишваре,
Аз дусад лашкар ту дорӣ бартарӣ!

Эй адолатро, шарафро посбон,
Бар хирад сарчаишмаи доимравон!

Эй умеди ҳозире фардои мо,
Беҳтарин дороиву пайдои мо!

Эй ту уқёнуси беҳадду канор,
Рӯди бопахшову кӯҳи устувор!

Эй сафои рӯҳ, эй боғи чаман,
Файзафзои нишоти анҷуман!

Эй тавоноқудрати мушкулҷуш,
Ин тӯй бар мулки дониш раҳнамо!

Эй, ки ҳамтоие надорӣ дар ҷаҳон,
Маънибаҳиш зиндагӣ одамон!

Эй баҳори ҷовидонӣ беҳазон,
Дар паноҳат халқи олам дар амон!

Эй ба роҳи қачамалҳо Сади Чин,
Нерубаҳиш раҳравони ростин!

Эй мададгори ҳама афроди хуб,
Мулки дилҳоро чу шамси беғуруб!

Эй шаби зулмониро субҳи умед,
Эй, ки хоҳӣ бар ҳама роҳи сафед!

Эй ҳама афтодагонро дастгир,
Аз ту бошад ҳар касе равшанзамир!

Эй, ки субҳи босафои баҳри мо,
Бар тамоми дардҳо ҷастӣ даво!

Эй, ки зӯру гайрат афзояд зи ту,
«Бӯи ҷӯи Мулиён ояд» зи ту!

Эй ҳама дармондагонро муттақо,
Ҳастии олам зи ту дорад бақо!

Эй забунсози ҷаҳолатпарварон,
Бар сари бадтинатон гурзи гарон!

Эй намои таърихи аҳли башар,
Ҳам зи имрӯзу зи фардо бохабар!

Эй, ки рози мо ту боӣш доимо,
«Баргу сози мо» ту боӣш доимо!

Эй, ки бар мо ҳар чи пайдо мекунӣ,
Уқдаҳои зиндагӣ во мекунӣ!

Эй калиди бахт, эй тахти баланд,
Сарвати беинтиҳою бегазанд!

Эй, ки ҷастӣ раҳравонро ҳамсафар,
Дар ҳама ҷо, дар тамоми баҳру бар.

Эй нишот, эй бахт, эй хирвори нур,
Эй шараф, эй тахт, эй кони сурур...

То ҷаҳон бошад, ту боӣш пойдор,
Аз ту бошад тоҷиконро ифтихор!

1 СЕНТЯБР – Рӯзи ДОНИШ

Ҳамосаи дониш

Дониш оламро мунаввар мекунад,
Раҳнавардонро музаффар мекунад.

Дастгири хайрхоҳон мешавад,
Ёвару неруи инсон мешавад.

Мекунад ҳар фардро равшанзамир,
Мешавад бар тозақорон «дасти пир».

Ақл аз дониш меёбад ривоч,
Ҳар касе дорад ба дониш эҳтиёҷ.

Дар маконе, ки ҳама донишвар аст,
Ҳар касеро тоҷи заррин бар сар аст.

Чаҳл аз дониш мегардад забун,
Дури аз дониш афзояд ҷунун.

Дониш орояд ҷаҳони дӯстон,
Дониш ояд дар назар чун бӯстон.

Аз хирадмандон бувад ин сон хитоб:
- Мекунад дониш касро комёб.

Дониш орошигари дилҳо бувад,
Чун калиди қуфли мушкулҳо бувад.

Даст боло, кор ағло мекунад,
Ростравҳоро тавоно мекунад.

Дониш орояд ҷаҳони пирро,
Бишканад завлонаву занҷирро.

Дониш инсонро дар оғӯи ҳаёт
Медихад аз макри душманҳо наҷот.

Дониш оламро муаттар мекунад,
Ақли солимро музаффар мекунад.

Дониш андар дидаҳо нур аст, нур, -
Ҳастиро неруву дилҳоро сурур.

Дониш инсонро чу болу пар бувад,
Аз маҳу хуриш болотар бувад.

Дониш оламро намояд раҳбарӣ,
Медихад бар ростравҳо бартарӣ.

Кӯҳро бар ларза орад, беғумон,
Мекунад касро далеру пуртавон.

Пешро бар нобакорон мезанад,
Бандҳои ҳар муаммо меканад.

Олам аз бадҳоҳ месозад барӣ,
Фаришро бар ари баҳшад сарварӣ.

Халқро хушбахт дониш мекунад,
Адло дар тахт дониш мекунад.

Дониш афзояд тавони мамлакат,
Эътибору шаъну шони мамлакат,

Ҳастӣ аз дониш бошад бегазанд,
Одам аз дониш бошад сарбаланд.

Ҷош аз дониш рози коинот,
Тай шавад роҳи дарози коинот.

Ишқ аз дониш ёбад обутоб,
Ошиқ аз дониш гардад комёб.

Дониш оламро дигаргун мекунад,
Қатраро аз баҳр афзун мекунад!

Пир аз дониш меконад ҷавон, -
Хушзамиру устувору пуртавон.

Ҳар ки аз дониш бошад баҳравар,
Мешавад аз рози олам бохабар.

Дониш инсонро ҳамеша дастгир, -
Пуртавоннеруи мағлубнопазир!

Дониш аз баҳри занон зевар бувад,
Ҳар зани бодонише раҳбар бувад.

Мардро дониш созад сарбаланд, -
Чорасозу пешгому арҷманд.

Ҷангро дониш созад сарнагун,
Ҷангҷӯро мекунад хору забун.

Дониш оламро чарогон мекунад,
Регзоронро гулистон мекунад.

Рӯзгори нурсамар аз дониш аст,
Ҳокимӣ дар баҳру бар аз дониш аст.

Рӯзгоронро зи дониш инқилоб,
Дониш афрӯзад ҷаҳон чун офтоб...

Ман чӣ гӯям?! Устои Панҷруд
Беҳтарин андарзи донишро суруд:

«Дониш андар дил чароғи равшан аст
В-аз ҳама бад бар тани ту ҷавшан аст».

Абдурауф МУРОДӢ,
адиб, барандаи Ҷоизаи адабии ИНТ
ба номи Садриддин Айӣ

Муфидтарин ихтирои башар китоб аст.

Мо ҳама афсонасозем ва мудом дар олами ҳаёл орзуҳои хом мепазему ишқҳои беҳуда меварзем ва дар ҳаводиси аҷиб паҳлавониҳо мекунем. Голибан, ин гуна вақсон ҳаёли моро аз ҳақиқати зиндагӣ дур мекунад ва ба роҳи носавоб раҳнамун мешавад. Барои фирор аз ҳаёлбофӣ бояд ба хондани китобҳо худро саргарм кард, ки хонандаро ба сураҳои ҳақиқию имконоти маъмули зиндагӣ огоҳтар ва донотар месозад.

Ҳазинаи хирад
МУҲАММАДИ ҲИҶОЗӢ ДАР СИТОИШИ КИТОБ

Вақте як китоби хуб ба даст овардаед,
дигар чӣ гусса доред?!

Ҳар китобе, ки ба хона мебаред,
донишмандест, ки ба хидмати худ мегуморед.

Бузургтарин сухани бузургонро аз китоб бишнавед.

Ганҷинаи донишро ба ҳар қимате бихаред, арзон аст.

Чораи гирифториҳоро дар китоб ҷӯед.

Ҳар чи бештар китоб бихонед,
бештару беҳтар зиндагӣ кардаед.

Ҷоми ҷаҳоннамо китоб аст.

Китоб ганҷинаест, ки асрори вучуди инсониро дар он бояд ҷуст.

Зоҳири зиндагиро дар таърих мебинед ва ҳақиқати онро дар китоб.
Таҳияи А.ИЛЁСПУР,
«Омӯзгор»

▶ ХЕШТАНШИНОСИ

Тасаввур намоед, ки субҳе бедор шуда, аз садову симо иттилоъ бигиред, ки мамлакати абарқудрату паҳновари Иттиҳоди Шуравӣ бо имзои се нафар сиёсатмадор – роҳбарони ҷумҳуриҳои Федератсияи Россия, Украина ва Беларус барҳам хӯрдаву инчунин давлат, ки овозааш қаҳонеро ба ларза меовард, аз харитаи қаҳон бардошта шуда.

Чамъе афсурдаи дилмурда, ки савъю талош меvarзиданду фурсат мепоиданд, то манфиатҳои шахсии хешро бароварда созанд, по ба майдони сиёсат ниҳоданд. Он ҳангом муаллим намедонисту ба гӯшаи ҳаёл ҳам намеовард, ки чунину чунон марҳалаҳо рӯ ба рӯяш чун сатҳи Искандарӣ қад алам мекунад. Ҳама ошӯфтаҳои парешон, саргарангу навмед буданд, ки акнун чӣ мешуда бошад? Кӣ ба додашон мерасад? Фикри зиндагӣ, дарёфти нону об, аз ҳама асосӣ пул, амниятгу рифох. Аммо муаллим ҳеч дар ин хусус фикр намекард, ки дар як кишвари соҳибтамаддуни тинчу ором, ки танҳо меҳмоннавозии мардумаш шухраи офоқ гардида буду дигар мамолику биллод хаваси чунин мардумони сахию дасткушод ва сарзамини воқеан бихиштгунаро дар сар доштанд, ҷанг сар мезанад. Ва ӯ, як муаллиме, ки ба ҷуз аз сабақ омӯзондани фарзандони сокинони деҳ дигар ғамеву ташвише надошт, баҳри пешбурди зиндагии бағоят вазнин тадбирсозию чораҷӯӣ ва роҳу шеваи ба даст овардани пул, дарёфти кути лоямӯт ва гурусна намондани ахлу аёлашро рӯзу шабон ҷустуҷӯ мекунад. Зору бечораю сарфитанда мешавад пешорӯи зиндагии мураккаб.

Ҳо, ҳамин гуна давроне фаро расид. Ҷанге, ки сар заду башиддат доман густурда, тамоми манотики ҷумҳуриро фаро гирифт, муаллимиро побанди андеша кард. Ононе, ки ба даст силоҳ гирифта, алорағми ҳамқавму ҳаммиллати худ бераҳмона ба мубориза бархостанд, ҳеч тааммулу фикри зиёд накарданд, ки ин бедодгарию зулму тааддӣ ба хоҳири кадом ахлоф сурат гирифта, лаҳза ба лаҳза алангаи он баландтар баландтар афрӯхта мешавад.

Наандешиданд, ки дар ин сангаргириҳо кӣҳо зачру азоб

мекашанду кӣҳо кушта мешаванд. Аслан, фикр мекард муаллим, раҳбарони вақти Ҳукумати кишвар, ки аз давру замон ва тағйироту дигаргуниҳои азими сиёсӣ, ки қаҳонро фаро гирифта буд, фарсахҳо қафо монда буданд, зехну тафаккурашон банди ҳамоно қолаби шахшудамондаи роҳбарии, аз қавле «аз боло ҷӣ меғуянд ҷӣ мефармоянд?» буд ва вазъи баамаломадаро ҳеч дарку фаҳм намекарданд, ки ҳамакуну онҳо ба давлате сарварӣ мекунанд, ки озоду мустақил аст ва эшон бояд бо диди нав ба равандҳои сиёсии базухуромада муносибат кунанд. Аммо на! Онҳоро шояд ҳаёли ҳома дар мағз ҷарҳ мезад, ки ин ҳама кинситезию пархошҷӯие, ки байни ду майдон рӯзафзун шиддат мегирад, охишта - охишта ҳомӯш мешаваду маҳв. Ва ин ҳама ҳаёлпардозӣ бо ҳеч тасмимгирию қадаме сӯйи мардум ниҳодан, бо аз дур мушоҳида кардану фурсатеро мунтазир шудан, ки баҳсу бигӯ-магӯҳо ва ҳамдигарро сақату носазо гуфтанҳо худ ба худ анҷом мепазирад? Ва онон аз дафтарҳои кори худ берун намеоянду ингуна ба роҳат вазирадори мекунанд? Иллату нуқси давлатдорӣ онон реша дар омилҳои аз мардум дур будан дошт. Бо мардум аз наздик суҳбат оростан, дарди дили онҳоро гӯш кардан, мушкилашонро дар мағзи дилу чон эҳсос намудану баҳри ҳалли ин мушкил гомҳои устуворона гузоштану чораҳои муассиру мушаххас андешидан. Он Ҳукумати сарваронаш иродату талоше аз худ зохир накарданд ва мардумро дар гирдобии воқеаҳои фалокатбору фоҷиаҳо тани танҳо, рӯ ба ҳаволаи тақдир гузоштанд, зеро аз санъату лаёқати ҳукуматдорӣ сарварӣ бенасиб буданд. Фафлатзадагоне буданд, ки бо шуруъ ва авҷ гирифтани ҷангҳои хонабарандоз ангушти афсӯсу надомат газиданд, аммо кор аз кор гузаштаву дар пешгирии сели оташбори ҷанг дигар ҳеч амаливу ҳаракате суде надошт. Таъсиси Ҳукумати муро-сои миллий охири аъзори васила ва имконоти ба сулҳу салоҳ ва оштии овардани ҷонибҳои даргир маҳсул меёфт, вале самару натиҷае набахшид, чун ин Ҳукумат аз мановфеи кулли минтақаҳои ҷумҳурий дифоъ

карда натавонист. Аммо ҷангшиддат мегирифт, қурбониҳои набардҳо меафзуданд. Ва ононе, ки ба сари якдигар теғу силоҳ бардошта буданд, инсонҳои гӯё соҳибаклу бафаҳм, парвардаи замони Шуравӣ ҳисоб меёфтанд. Чаро чашмашонро

пардаи мавҳуми ҷаҳлу бедод ва бераҳмӣ гирифтааст? - меандешид муаллим. Чаро касду кина, бадбинӣ, аз худ қаҳрамон тарошиданҳо ва боз як силсила максалҳои норӯшани рӯёӣ дар тахтшӯшурашон лона мондааст? Тайи солҳои охири даврони Ҳукумати Шуравӣ дар тарбияти насли наврас ҷӣ нуқсу нерасоие ҷой доштааст, вағарна инҳо, ки созандагони ҷомеаи босаодате ба исми «коммунизм» буданд, набояд (ва ин ҳеҷ имкон надошт!) якуякбора ва ба гунаи даҳшатангез гиребони ҳамдигар мегирифтанду дар даст силоҳ. Насиҳату андарзи уламову удабо низ таъсирпазирро қорагар наомад. Чаро? Банди ҳайрат ва суолу пурсишҳои бесару нӯғ муаллим субҳ роҳ ба сӯйи шаҳр мегирифт, то барои аҳли хонадонаш нон ёфта орад. Ноне, ки ба кимати чон баробар шуда буд. Аз роҳу барзан ва хиёбонҳои пойтахт бӯйи сӯхтаву дуд меомад ва садои мусалсали тир. Роҳбарон кучо шуданд, воизони минбарҳо оё ба қаъри замин фуру рафтанд? Магар як кишвари замоне ободону шукуфон ҳамин гуна бесоҳиб мекунанд? «Не, ин тавр набояд бедодӣ идома ёбад, - аз дил мегузаронд муаллим. Ақли пуртадбир дер ё зуд бар ҷаҳли мураккаб тасаллут хоҳад ёфт. Вале то он рӯзҳои неку саодатбор фосилаи зиёде

дар пеш буд. То он қуллаи мурод азобҳои зиёдеро пушти сар мекунанд мардум.

Муаллим амиқу равшан дар ёд дорад, ки гоҳ-гоҳе перомунӣ ояндаи авзои кишвари ҷангзада ва мардумонаш гирифтори мусибат бо ҳамдеҳагон сариҷаи

дан, ба дарди дили эшон гӯш фаро додан, бо фикри ин мардум шабро бо чашми бедор ба субҳ расондан, ин аз ҳисоби ҷавонмардонаи роҳбарӣ ҳисоб меёфт. Ингуна, баъдҳо, марҳала ба марҳала ҳаёт нишон дод, ки сарвари замони нав будан амали саҳлу осон нест. Мамлакатро аз гирдобии фалокатбори ҷанг берун кашидан, сулҳу ваҳдатро таҳким бахшидан, харобаҳоро обод кардан, қорҳои созандагиро вусъат бахшидан ва амсоли ин ҳама амалҳо аз санъату мактаби роҳбарии навин дар таърихи давлатдорӣ тоҷикон башорат меод. Мухимтарину барҷастатарин амали Пешвои миллат, дорои эҳсоси баланди милли будани он кас мебошад. Тоҷикӣ суҳан гуфтан аз минбарҳои баланди қаҳон, ҳамвора дар байни мардум будан, хоксорию фурутанӣ, иродату эътиқод, ҷасорат, эътимод ба ояндаи дурахшони ватан ӯро маҳбубу азизи дилҳои мардуми заҳматкаш гардонидаст. Воқеан, меандешад муаллим, бо аз байни рафтани давлати абарқудрату Шуравӣ, шуруи ҷангҳои дохилӣ, таҳдиду хатари бар боди фано рафтани кишвари тозаистиклоли Тоҷикистон, дар заминаи ҳолӣ ҷумҳуриро соҳибӣ кардану зина ба зина рушд бахшидан кирдори рустамона аст. Тавсифу ситоиши дастовардҳои замони соҳибистиклолӣ шояд ҷилд – ҷилд китобро ташкил кунад. Ободӣ, пешрафт, созандагӣ! Магар ин воқеият нест? Воқеияти ибратомӯз аст барои имрӯз ва наслҳои оянда. Аз ин рӯ, бояд ба қадри ин ҳама дастоварду музаффариятҳо расид. Чунонки Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон пайваста таъкиду хотиррасон мекунад, бояд аз ин саодатрӯзиҳо шукргузор буду насли наврасро дар рӯҳияи худшиносии ватандӯстӣ ва ормонҳои миллии тарбия намуд. Ҳаводису руҳдодӣ солҳои охир дар Осиёи Марказӣ ва мамолики Шарқи Наздик, Ироқу Афғонистон аз он меғӯяд, ки сулҳу озодӣ ва мустақил будан воқеан ҳам, нъмати гаронбахост. Дигар набояд ба дасисаю игво мувоҷеҳ гардида, оташи ҷанги нав барафрӯхта шавад. Нолаю фиғони модарону тифлон, оворагию сарсонии мардону ҷавонон, рӯзгову моҳҳо дар талаби пораи нон бечораю нотавагон будан чун рӯё ва қобусе бигуздор дар авроқи таърих бимонад.

Шодӣ РАҶАБЗОД,
«Омӯзгор»

▶ НАВИД

Бунёди хобгоҳ барои донишҷӯён

Бахшида ба ҷашни 35-солагии Истиклоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Муассисаи давлатии таълимии «Коллеҷи тиббии шаҳри Кӯлоб» бо мақсади фароҳам овардани шароити хуби таҳсил барои донишҷӯён хобгоҳи нави замонавӣ ба истифода дода мешавад. Директори коллеҷи тиббӣ Зубайдулло Азиззода иттилоъ дод, ки айни ҳол сохтмони бинои хобгоҳи нухӯшона барои 700 нафар донишҷӯ идома дорад. Бучаи сохтмон 33 мил-

лиону 595 сомони ро ташкил дода, то имрӯз аз ин маблағ 16 миллиону 50 ҳазор сомонӣ сарф гардидааст.

Соли 2022 барои идомаи сохтмони хобгоҳ ҷудо намудани 1 миллиону 200 ҳазор сомонӣ маблағ аз суратхисоби махсуси коллеҷ ва 2 миллиону сомонӣ аз суратхисоби Раёсати сохтмони Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нақша гирифта шудааст. Ҳоло аз ин ҳисоб бо 1 миллиону 100 ҳазор

сомонӣ маблағи ҷудошуда қорҳои сохтмонӣ идома доранд.

Сохтмони бинои хобгоҳ аз ҷониби ҚДММ «Марво»-и шаҳри Душанбе идома дошта, то инҷониб 60 фоизи қорҳо ба анҷом расонида шудаанд. Баъди пурра ба истифода додани бинои хобгоҳ донишҷӯёне, ки аз ноҳияҳои дурдаст тариқи Маркази миллии тестии назди Президенти ҚТ ба коллеҷ дохил мешаванд, метавонанд бо ҷои хоб таъмин гарданд.

Дар Ҳисор омӯзгорону табибон соҳиби қитъаи замин шуданд

Бо иштироки раиси шаҳри Ҳисор Қосим Роҳбар дар мавзеи Ҳалқадашти Ҷамоати деҳоти ба номи Турсунзода ба 121 нафар ниёзманде, ки солҳо инҷониб дар навбати гирифтани қитъаи замини наздихавлигӣ буданд, ба таври озоду шаффоф ва ба тариқи қуръапартоӣ қитъаи замини наздихавлигӣ тақсим гардид.

Бо дастури раиси шаҳри Ҳисор ба омӯзгорону табибон, нафароне, ки ду фарзандашон адои хизмат ҳарбӣ намудаанд, маъёбон, қормандони ҳифзи ҳукуку тартибот бе навбат, бе иштирок дар қуръапартоӣ ва бо хоҳиши худашон ҳукуқи дар ҷойи дилхоҳашон интиҳоб кардани қитъаи замин дода шуд. Дигарон ба тариқи қуръапартоӣ соҳиби қитъаи замин гардиданд.

Аз 1 то 10 сентябр дар қаламрави мамлакат амалиёти «Баҷаҳо» баргуздор мегардад.

► МУЛОҶИЗА

► БАРАСӢ

Соҳибистиклолӣ ва рушди илмҳои филологӣ

Истиклоли давлатии Тоҷикистон дар таърихи давлатдорӣ навини тоҷикон ҳодисаи нодир ва бесобиқа маънидод мегардад. Маҳз ба шарофати соҳибистиклолӣ пояҳои асосии давлатдорӣ милли мустақкам гардида, пайи таҳкими арзишҳои милли ва рушди босуботи кишвари азизамон камари ҷиммат баста шуд.

Соҳибистиклолӣ ба мо, пеш аз ҳама, дарки худшиносии миллий, пос доштани муаррифи намудани арзишҳои миллий ва имконияти интихоби дурусти роҳи минбаъдаи инкишофи давлатро дод. Мо дар ин замина ҳамчун миллати дорои таҷрибаи бойи давлатсозӣ ба бунёди рукҳои муҳимтарини давлату ҳукумат оғоз намуда, дар як муддати кӯтоҳ тавонистем Тоҷикистонро ҳамчун мамлакати озоду демократӣ ва ҳуқуқбунёду дунявӣ ба ҷаҳониён муаррифи намоем.

Замони соҳибистиклолӣ дар радифи масъалаҳои зиёди печидаву сарбастаи сиёсӣ иҷтимоӣ ва иқтисодӣ заруратеро пеш овард, ки ба мактабу маорифи миллий эътибори вижа дода шавад. Таҷдиди назар ба мероси маънавий шуд, ки намунаи комили он омӯзиши рӯзгор ва осори Саной, Аттор ва Ҷалолиддини Балхӣ барин симоҳои эҷодист. Дар аҳди Шуравӣ ҳатто Ҷалолиддини Балхӣ барин симои бекиёси эҷодӣ, ки имрӯз сокинони Аврупою Амрико рӯ ба омӯзишу таҳқиқи фароғи осори безаволи ин мутафаккир овардаанд, дар барномаҳои таълимии мактабҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ мавҷуд набуд. Соҳибистиклолӣ ин мушкилоти маънавию барҳам зад.

Ниёзи дигари замони соҳибистиклолӣ, густариши худшиносии миллий тариқи созмон додани конференсу ҷамоиш ва симпозиумҳои сатҳи ҷумҳуриявӣ байналмилалӣ маҳсуб меёфт. Воқеан, дар ин самт Роҳбари сиёсии кишвар, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон нақшаи мантиқан қавӣ дошта, шахсияту ҷеҳраҳои маъруфи гузаштаву замони нави илму адабро ба ворисонашон муаррифи намуд ва ба ин восита дар ташаккул ёфтани худшиносии ва густариши ҳофизаи таърихӣ онҳо саҳми бориз гузошт.

Бо ташаббуси бевоситаи Сарвари давлат ва Ҳукумати Тоҷикистон мардуми фарҳангсолори тоҷик дар қатори ҷашни “Наврӯз”, ҷашнҳои “Тиргон”, “Меҳргон” ва “Сада”-ро низ таҷлил менамоянд.

Бо ин хидматҳои мондагори хеш Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам

Эмомалӣ Раҳмон тавонист ҳамон ҳолигии маънавию, ки ба ҷурми сиёсати собиқ ҳукумати Шуравӣ пайдо шуда буд, комил гардонад.

Маълум, ки дар тамоми давраҳои таърихӣ ҳастии миллатро ба воситаи адабиёту фарҳанги он меши-

носанд ва кадршиносӣ мекунанд. Ханӯз дар асрҳои IX-X, баъди ба сари қудрат омадан шохони Сомонӣ дар Мовароуннахр ва Хуросон бо омешии фарҳанги гузаштаву замони худ забону адабиёти навро ба вуҷуд оварданд, ки сабаби пойдории фарҳанг ва бақои миллати тоҷик гардид. Яъне, асри X-ро бемуболиға метавон давраи тиллоии инкишофи ҳамаи соҳаҳои адабу фарҳанги тоҷикон номид.

Забону адабиёти оламшумули мо дар давраи нав боз ҳам такмил меёбад ва он бо ғояҳои тозаю нав дар замони соҳибистиклолии кишвари азизамон ташаккул ва рушд мекунад. Омӯзишу таҳлили ин осори бебаҳо ба дӯши он нафаронест, ки забону адабиёт ва фарҳанги миллии ҳешро гиромӣ дошта, ҳифз мекунанд. Дар айёми Истиклоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ормонҳои милли ҳамаҷониба амалӣ гардиданд. «Барои ман забони тоҷикӣ на танҳо воситаи гуфтугӯю муошират ба шумор меравад, балки болотар аз он, шиносномаи миллати азизам, рӯи поки гузаштагонам ва оинаи осори ниёконам мебошад», қайд кардааст Эмомалӣ Раҳмон дар китоби “Забони миллат – ҳастии миллат”.

Забони миллат ҳамчун ҳастии миллат шинохта шуд ва он як рукни меҳварии давлати милли гардид. Бузургтарин рисолати

таърихӣ адабони гузаштаи форсу тоҷик аз он иборат аст, ки онҳо дар замони бедавлатиро тавассути забони миллат бақои миллатро таъмин намуданд.

Рисолати таърихӣ дар ин ҷода ба ҷо овардаи Сарвари давлатро ҳам дар осори таълифнамуда ва ҳам дар асарҳои ба ғаъолияти серсоҳаи ин ҷеҳраи дунёи сиёсат бахшида шуда, метавон мушоҳида кард. Далели барҷастаи ин гуфтаҳо асарҳои “Тоҷикон дар оинаи таърих” (1996),

ёт ва фарҳанги мардуми тоҷик дар замони Истиклол беш аз пеш афзуда, барои ривочу равнақи забони милли шароити мусоид фароҳам омадааст. Таълиф ва нашри китоби “Забони миллат – ҳастии миллат” бо мақсади омӯзишу таҳқиқи таърихӣ забони тоҷикӣ ва авомили сиёсӣ фарҳангии инкишофи забони тоҷикӣ дар давраҳои муайяни таърихӣ, заминаҳо ва марҳилаҳои рушди забони тоҷикӣ аз падидаи бузургӣ арҷгузорӣ ба фарҳангу забони миллии мост.

Китоби “Забони миллат – ҳастии миллат” бо нигоҳи комилан тозаи илмӣ инкишофу ташаккул, рушду таҳаввули забони милли ва сайри таърихӣ он дар заминаи осори муътамаду муътабари марбути соҳа, қиёсан бо аҳбори сарчашмаҳои адабию таърихӣ асримиёнагӣ таълиф шудааст. Ҷунонки аз унвони китоб бармеояд, бузургтарин рисолати таърихӣ бар уҳда доштаи забони ҳар миллат бақобахшӣ ба пойдоорию ҳастии миллат аст. Аз тарафи дигар, дар асар таъкид мешавад, ки забони милли, пеш аз ҳама, сатҳи тафаккур, ҳофизаи таърихӣ, ҷаҳонбинӣ, ормонҳои милли буда, мартаба ва эътибори миллатро меафзояд. «Ҳамаи мо бояд дар хотир дошта бошем, ки забони тоҷикӣ дар ҳама даврони таърихӣ тӯлонии халқамон нишонаи ғӯи ҳастии мо ва омили муҳимтарини ҳифзи мероси камназиру гарномояи аҷдоди некному хирадмандамон будааст. Ин забон забони сулҳу дӯстӣ, меҳру муҳаббат ва садокату бародарист. Гузаштагони мо низ забони ҳешро маҳз бо ҳамин сифатҳои олии он ситиш кардаанд».

Яке аз умдатарин иқдомҳои Ҳукумат ва давлат, роҳандозии озмунҳои ҷумҳуриявӣ, ба монанди “Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст”, “Тоҷикистон - Ватани азизи ман” ва “Илм - фурӯғи маърифат” ба шумор мераванд.

Муҳим он аст, ки озмунҳои мазкур бевосита бо ташаббуси ва иқдомҳои маорифпарваронаи Асосгузори сулҳу ваҳдати милли - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон созмон дода шудаанд, ки баҳри болоравии ҳамаҷонибаи илму фарҳанги милли комилан мусоидат мекунад.

Сироҷиддини ЭМОМАЛӢ, декани факултети филологияи ДМТ, доктори илми филология, профессор

27-уми август машварати августи кормандони соҳаи маорифи шаҳри Ваҳдат доир гардид.

Машварат аз суҳанронии сардори раёсати маорифи шаҳр Қосимҷон Давлатзода оғоз ёфт. Номбурда, аз ҷумла, қайд намуд, ки баробари афзоиши сафи хонандагон дар муассисаҳои таълимӣ шумораи омӯзгорон низ сол то сол меафзояд. Айни ҳол дар муассисаҳои таълимии шаҳру деҳоти Ваҳдат ба 78 ҳазор нафар хонанда 4,5 ҳазор омӯзгор сабақ меомӯзонанд.

Соли таҳсили 2021-2022 барои муайян намудани сатҳи сифати дониши омӯзгорону хонандагон озмунҳои гуногун, олимпиадаи фаннӣ, озмунҳои «Мураббии сол», «Муаллими сол». «Иди гулҳо», «Донояк», «Тоҷикистон-ватани азизи ман». «Илм - фурӯғи маърифат», «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст»

Аз хуб ба хубтар шитобем!

ва даҳҳо ҷорабиниҳои дигари илмиву фарҳангӣ гузаронида шуданд. Дар давоми сол 56 нафар хонандаи аълохон соҳиби идропулии Президенти кишвар гардиданд. Тибқи квотаи Президентӣ 25 нафар хонанда ба мактабҳои олии Тоҷикистон дохил гаштанд. Дар олимпиадаи ҷумҳуриявӣ 28 нафар хонандаи муассисаҳои таълимӣ соҳиби ҷойҳои ифтихорӣ ва медалҳои тилло, нуқра ва биринҷӣ гардиданд. 43 нафар голиби озмуни минтақавӣ «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст», баҳри санҷиши донишу малакаву маҳорат ба озмуни ҷумҳуриявӣ мераванд. 62 нафар хатмкунандаи синфи 9 соҳиби «Аттестати аъло» гардиданд.

Дар суҳанронии сардори раёсат, ҳамчунин, қайд гардид, ки тавассути ҳамкорӣ бо ширкатҳои дӯзандагии ватанӣ нақшаи дӯхти либосҳои мактабӣ ва бо сару либос таъмин намудани мактаббачагон иҷро гардидааст.

Дар қори машварат, масъалаҳои нарасидани омӯзгорони забонҳои русиву англисӣ, фанҳои дақиқ, гузаштани омӯзгорон аз курсҳои тақмили ихтисос, ғаъолияти китобхонаҳои мактабӣ, истироҳати тобиствонаи мактаббачагон таҳлилу баррасӣ гардид. Зикр шуд, ки дар давоми сол мутахассисони Маркази рушд ва дарёфти истеъдодҳо дар ҳамкорӣ бо омӯзгорони таълимгоҳҳо ва хонандагони соҳибистеъдод тавонистанд ба дастовардҳои назаррас ноил гарданд.

Аҳли машварат дар охир ба аҳолии шаҳр, соҳибкорону тоҷирон, волидон, шахсони хайрхоҳ, ғаъолон ва дигар масъулони соҳаи маориф муроҷиатнома қабул намуданд.

Дар қори машварат намояндагон аз Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Ваҳдат, Кумитаи амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақомоти дигар ширкат намуданд.

Саидмурод ИСКАНДАРӢ, рӯзманигор, Шодӣ РАҶАБЗОД, «Омӯзгор»

Ҳаёти Тоҷикистон дар Форуми 10-ум оид ба содагардонии савдо дар минтақаи Осиё ва Уқёнуси Ором дар Сингапур иштирок намуд.

► МИНБАРИ МУТАХАССИС

Таҳсилоти миёнаи касбӣ: мушкилот ва роҳҳои ҳалли он

Зинаи таҳсилоти миёнаи касбӣ дар раванди омода намудани кадрҳои баландхаттисос фаъолияти густурдае дошта, пас аз Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати таъмини корхонаю муассисаҳо ва таъшилотҳои давлатию ғайридавлатӣ бо мутахассисон нақши бузургро гузоштааст.

Фаъолияти пурсамари мутахассисони ин зинаи таҳсилот дар пешрафти ҳаёти иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва маданияти фарҳангии мамлакат нақши муассир дошта, таваҷҷуҳи корхонаю муассисаҳо ба мутахассисони омоданамудани ин зинаи таҳсилот бештар гардидааст.

Махсусан, дар риштаҳои техникӣ, омӯзгорӣ ва тиббӣ дар ҷомеаи имрӯзи кишвар ниёз бештар буда, бо дарназардошти он ҳар сол сохта ва ба истифода додани муассисаҳои таълимии равияи техникӣ ва тиббидошта аз ҳисоби сектори давлатӣ ва хусусӣ дар кишвар зиёд мешавад.

Дар доираи қонунгузори кишвар ва иҷроии талаботи Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 раванди омода намудани кадрҳои дар ин зинаи таҳсилот чараҳои тоза гирифта, шароити мусоиди таълимно тарбиявӣ ва иҷтимоӣ дар онҳо фароҳам оварда шудааст. Таъкид намудан ба ҷост, ки дар бештари кишварҳои пешрафтаи олам шаҳрванд пас аз хатми муассисаи таҳсилоти миёнаи касбӣ ҳамчун мутахассис ба кор рафта, ниёз ба давом додани таҳсил надорад. Аниқтараш, ӯ имкон дорад, ки ҳамчун мутахассиси техникӣ, иқтисодӣ, кишоварзӣ ва ё фарҳангу варзиш тамоми умр фаъолият менамояд. Яъне, ба истисноати рафтани мутахассисе, ки ин ё он риштаро дар коллеҷ фаро гирифтааст, манфиати бештар ба давлат ва худӣ ӯ ҳисобида мешавад.

Масъалаи дигар, ки дар он муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ бо Вазорати маориф ва илм ҳамкорӣ намуда, ҷиҳати амалӣ гардидани он бояд иқдом намоёнд, дар заминаи коллеҷҳое, ки шароити дурусти таълимӣ, заминаи моддию техники хуб доранд, таъсис додани шӯбаи бакалавр ва додани маълумоти олии касбии бакалавр дар ин зинаи таҳсилот мебошад. Ин иқдомест, ки дар бештари кишварҳои пешрафта ва кишварҳои рӯ ба рушд амалӣ шуда, натиҷаҳои дилхоҳ додааст.

Ғайр аз ин, роҳбарияти муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ ҷиҳати аз аккредитатсияи байналмилалӣ гузаронидани коллеҷҳо ё якҷанд ихтисоси онҳо бояд иқдом намоёнд, ки ин раванд обурӯю нуфузи онҳоро баланд мекӯрадад.

Соҳтмони биноҳои иловагии таълимӣ ва хобгоҳҳои замонавӣ дар як қатор коллеҷҳо барои ба талаботи рӯз мувофиқ намудани шароити таълимно тарбиявӣ ва

иҷтимоӣ дар ин муассисаҳо ва ҷалби бештари довталабон аз ҷумҳурӣ ва хориҷи кишвар шароит фароҳам овард.

Бояд таъкид намуд, ки имрӯз муассисаҳои таълимӣ бо китобҳои дарсии тахассусӣ ба таври пурра таъмин набуда, доираи фаъолияти густурдаи онҳо бо дарназардошти кушода шудани ихтисосҳои нави ба талаботи бозори меҳнати кишвар ва ҷаҳон ҷавобгӯ то андозае ба мушкилот рӯ ба рӯ мегардад. Агарчанде дар назди Вазорати маориф ва илм аз ҳисоби мутахассисони соҳаҳои гуногун, коршиносон, олимону муҳаққиқон гурӯҳи корӣ нисбат ба таҳияи китобҳои дарсӣ барои ин зинаи таҳсилот чор сол боз амал намоёнд ҳам, имконияти таҳияи пурраи китобҳо наметавонад ба сомон расонад. Ҳол он ки тибқи озмуни пешниҳоднамудани Вазорати маориф ва илм ҳар як олимӯ муҳаққиқ ва омӯзгори муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ дар таҳияи китобҳои дарсӣ барои муассисаҳои таҳсилоти миёнаи

ни шароити мусоиди иҷтимоӣ, илмӣ, фарҳангӣ ва заминаи моддию техникӣ дар муассисаҳои таълимӣ ва бо компютер ва дигар воситаҳои нави техникӣ баргузор намудани дарсу машғулиятҳои имконияти ҷалби бештари шаҳрвандонро барои таҳсил дар ин зинаи таҳсил фароҳам меорад. Мутаассифона, омӯзгороне ҳастанд, ки истифодаи васеи компютер ва дигар воситаҳои нави техникиро дар раванди таълим истифода накарда ва ё маълумоти кофӣ нисбат ба технологияи нав надоранд.

Бинобар ба талабот ҷавобгӯ набудани биноҳои таълимӣ, хобгоҳҳо ва заминаи моддию техникӣ коллеҷҳои омӯзгорӣ ноҳияи Рашт, омӯзгорӣ Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи А. Рӯдакӣ, омӯзгорӣ Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Н. Хусрав, тиббии шаҳри Исфара, муҳандисӣ – техникӣ ноҳияи Нуробод, омӯзгорӣ ноҳияи Лахш, омӯзгорӣ ноҳияи Кӯбодӣ, техникӣ шаҳри Конибодом, муҳандисӣ – техникӣ

касбӣ метавонад саҳм бигирад.

Дар ин ҷода наشري китобҳои тарикӣ электронӣ, таҳияи дастурҳои методӣ илмӣ барои омӯзгорон, дастурҳои таълимӣ ёрирасон, роликҳо ва филмҳои таълимӣ зарур буда, мақомоти дахлдор сари он бояд андеша намоёнд.

Яке аз роҳҳои баланд бардоштани мақеи муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ дар шароити кунунӣ баланд бардоштани потенциалҳои илмӣ муассисаҳои таълимӣ мебошад. Дар доираи талаботи Вазорати маориф ва илм директорони муассисаҳои таълимӣ масъул карда шудаанд, ки омӯзгорони ҷавонро барои ҳимояи корҳои илмӣ таҳриқ дода, шароити мусоиди иҷтимоиро барои онҳо таъмин намоёнд. Дар ин ҷода фаъолияти хуби коллеҷҳои тиббии ҷумҳуриявӣ (7 нафар), техникӣ ДТТ ба номи академик М.Осимӣ (6 нафар) муҳандисӣ омӯзгорӣ (3 нафар), тиббии шаҳри Хучанд (3 нафар), кӯҳии ба номи С. Юсупова (2 нафар), информатика ва техникаи компютерӣ (3 нафар), омӯзгорӣ шаҳри Хучанд (2 нафар)... ёдовар шудан мумкин аст. Муассисаҳои таълимие ҳастанд, ки ҳатто як нафар номзади илм на дошта, барои ҳимояи корҳои илмӣ омӯзгорони ҷавонро ҷалб намекунанд.

Баланд бардоштани сифати таҳсилот фароҳам оварда-

шаҳри Роғун, омӯзгорӣ ноҳияи Мастҷох, кишоварзӣ ноҳияи Мастҷох, тарбияи ҷисмонӣ шаҳри Бустон ва тиббии шаҳри Панҷакент ҳар сол нақшаи қабул дар ин муассисаҳо иҷро нагардида, таваҷҷуҳи мардум ҳам барои таҳсил дар онҳо сол аз сол кам гардидааст.

Нақшаҳои таълимӣ, китобу барномаҳо ва раванди таълиму тарбия дар зинаи таҳсилоти миёнаи касбӣ таҷдиди назар ва нағвонӣ меҳода. Хуччатҳои меъёрии соҳаи таҳсилоти миёнаи касбӣ дар давоми чанд соли охир бо дарназардошти пешрафти ҷомеа, тағйир ёфтани фазои илмӣ ва техникаи ҷаҳонӣ муосир, афзудани теъдоди муассисаҳои таълимӣ ва кушода шудани ихтисосҳои нав дар ҳамаи зинаи таҳсилот ниёз ба таҷдиди назар ва азнавсозӣ доранд.

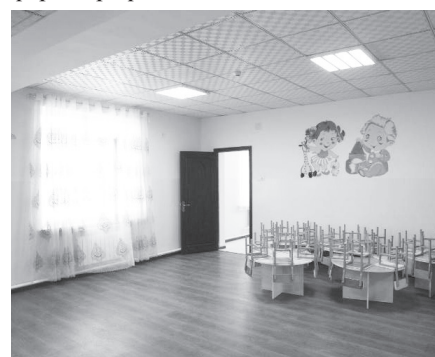
Махсусан, Низомномаи намунавӣ муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ, қоидаҳои қабул ба зинаи таҳсилоти миёнаи касбӣ ва хуччатҳои меъёрие, ки доимӣ мавриди истифодаи омӯзгорон бояд қарор дошта бошанд, ба таҷдиди назар ва ворид намудани тағйирот зарурат доранд.

Ҷалолитдини АМИР,
қорманди раёсати таҳсилоти
ибтидоӣ ва миёнаи касбии
Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

► АХБОР

Кӯдакистони нав дар Деваштиҷ

Ба истикболи 31-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар деҳаи Нурободи ноҳияи Деваштиҷ бо иқдоми соҳибкори маҳаллӣ кӯдакистон бунёд гардид, ки дар он 100 нафар хурдсолон ба таълиму тарбия фаро гирифта мешаванд.

Зимни бозиди Раиси вилояти Сугд Рачаббой Аҳмадзода аз кӯдакистон иттилоъ дода шуд, ки он дар доираи корҳои ободонию созандагӣ ба истикболи 30-солагии Иҷлосияи XVI Шурои Олий ва 31-солагии

Истиқлолияти давлатӣ аз ҷониби соҳибкори маҳаллӣ Абдусамат Соҳибов бо харчи беш аз 1,5 миллион сомонӣ бунёд гардид.

Иншоот аз ду ошёна иборат буда, дар чор гурӯҳ 100 нафар ба таълиму тарбия фаро гирифта мешаванд ва 15 нафар соҳиби ҷойи кор мегарданд.

Дар шафати кӯдакистон ҳамзамон тарабхона барои гузаронидани тӯю маърақаҳо ва як ошхона барои аҳоли бунёд гардида, бо ташаббуси соҳибкор ҳудуди иншоот ободу зебо гардонида хоҳад шуд.

80 довталаб дар даври ниҳой

Ба даври ниҳойи озмуни ҷумҳуриявӣ «Тоҷикистон - Ватани азизи ман» аз шаҳри Душанбе 80 нафар довталаб роҳхат гирифтанд.

Аз 15 то 18 август дар Донишқадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи М. Турсунзода даври дууми озмуни ҷумҳуриявӣ «Тоҷикистон - Ватани азизи ман» баргузор гардида, дар он 228 нафар довталаб аз рӯи номинатсияҳои навозандагӣ, сарояндагӣ ва композиторӣ хунармаӣ намуданд.

Ҳайати ҳакамони озмун ба маҳорати иштирокчиён баҳогузорӣ карда, беҳтаринҳоро ба даври ниҳой роҳхат дод.

Китобҳои нави дарсӣ аз Россия

Мақтаби миёнаи шаҳри Кӯлоб ва гимназияи давлатии ноҳияи Фарҳори вилояти Хатлон аз Россия китобҳои нави дарсӣ гирифтанд.

Дар маросими супоридани китобҳои навадагон, падару модарон ва намоёндагони шӯбаи таълиму ҷамъиятии ветеранҳо —

«Боевое братство» иштирок доштанд. Таҳсил дар харду мактаб ба забони русист

1 сентябр дар шаҳрҳои Бохтар, Душанбе, Кӯлоб, Турсунзода ва Хучанд боз панҷ мақтаби русӣ ифтитоҳ мешаванд.

Хотиррасон мешавад, ки дар бораи бунёди муассисаҳои таълимоташон ба забони русӣ дар Тоҷикистон баъди музокироти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон ва Президенти Федератсияи Русия Владимир Путин дар чараҳои сафари расмӣ Савари давлати Тоҷикистон ба ин кишвар 17 апрели соли 2019 мувофиқа ҳосил шуда буд.

Дар мактабҳои нав омӯзгорони рус таълим хоҳанд дод ва барномаи таълимӣ махсус барои Тоҷикистон мутобиқ карда мешавад.

► БУНЁДКОРӢ

Сохтмони таълимгоҳҳо дар минтақаи Кӯлоб

Солҳои охир сохтмон ва азнавсозии муассисаҳои таълимӣ аз тарафи соҳибкорони маҳаллӣ дар шаҳри ноҳияҳои минтақаи Кӯлоб вусъати тоза меёбад. Тавре мудири шуъбаи маорифи шаҳри Кӯлоб Қадимшо Ҳакимзода ибраз дошт, дар асоси Барномаи давлатии рушди муассисаҳои маорифи вилояти Хатлон, дар шаҳри деҳоти Кӯлоб сохтмони муассисаҳои таълимӣ дар маҳаллаҳои гуногун идома дорад.

Бояд қайд намуд, ки дар доираи амалигардонии лоиҳаи муштараки Бонки Исломии Рушд сохтмони биноҳои иловагӣ дар 7 муассисаи таълимӣ босуръат пеш рафта истодааст.

Дар ноҳияи Восеъ сохтмони муассисаҳои таълимӣ ва бунёди синфхонаҳои иловагӣ бо дастгирии соҳибкорони маҳаллӣ ба ҳукми анъана даромадааст. Иҷрокунанда мудири шуъбаи маорифи ноҳияи Восеъ Рустам Солеҳов мегӯяд: давоми соли сипаригардида сохтмони 148 синфхонаи иловагӣ бо фарогирии 8010 ҷойи нишаст дар ду баст анҷом дода шуд. Инчунин, бо дастгирии соҳибкорони маҳаллӣ ва шахсони саховатманд сохтмони 45 синфхонаи иловагӣ дар назди муассисаҳои таълимӣ бо фарогирии 1350 ҷойи нишаст дар як баст мавриди баҳрабардорӣ қарор гирифт.

Сохтмон ва азнавсозии муассисаҳои таълимӣ аз ҳисоби бучаи маҳаллӣ дар ноҳияи Ш. Шохин пеш рафтааст. Дар солҳои 2020-2021 дар ноҳия аз ҳисоби ҳамаи сарчашмаҳо бо ин мақсад зиёда аз 5 миллиону 132 ҳазор сомонӣ сарф гардида, 761 ҷойи нишаст муҳайё карда шудааст. Дар соли 2022 ин раванд идома ёфта, маблағҳои бучети маҳаллӣ ва лоиҳаҳои сармоягузорӣ ба ин самт равона гардидаанд. Дар масъалаи мазкур мудири шуъбаи маорифи ноҳия Алишер Исоев зикр намуд, ки дар ин давра сохтмони бинои иловагӣ барои 144 ҷойи нишаст дар назди муассисаи таълимии №5-и деҳаи Кафтар, сохтмони бинои иловагӣ барои 240 ҷойи нишаст дар назди муассисаи таълимии №9-и деҳаи Девдор, сохтмони бинои иловагӣ барои 144 ҷойи нишаст дар назди муассисаи таъли-

мии №11-и деҳаи Ёл, сохтмони бинои иловагӣ барои 28 ҷойи нишаст дар назди муассисаи таълимии №40-и деҳаи Рӯикаш, сохтмони бинои иловагӣ барои 125 ҷойи нишаст дар назди муассисаи таълимии №47-и деҳаи Сафедоб, сохтмони бинои иловагӣ барои 80 ҷойи нишаст

2022 аз ҳисоби маблағгузори Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон сохтмони муассисаи таълимии №43 бо маблағи 3 миллиону 500 ҳазор сомонӣ идома дорад. Сохтмони бинои муассисаи таълимии №35 барои 264 ҷойи нишаст бо маблағгузори сафоратхонаи

Сайроб аз ҳисоби бучаи вилояти Хатлон қараён дорад.

Мудири шуъбаи маорифи ноҳияи Муъминобод Саидмаҳмад Иброҳимов ибраз дошт, ки дар шаш моҳи соли ҷорӣ биноҳои муассисаҳои таълимии №№ 5,7,10,37 аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дастгирии Шарикони рушд ҳар кадом барои 240 ҷойи нишаст дар як баст сохта ба истифода дода мешаванд. Дар назди муассисаи таълимии №12 аз ҳисоби соҳибкори маҳаллӣ Бобочон Каримов барои 360 ҷойи нишаст сохтмони бинои иловагӣ бо суръат идома дорад ва то рӯзи ҷашни солгади Истиклолияти давлатии кишвар мавриди баҳрабардорӣ қарор хоҳад гирифт. Дар ноҳия сохтмони бинои нави муассисаҳои таълимии №33,54 ва сохтмони бинои нави мактаб дар деҳаи Ғофилобод идома дорад. Аз ҷумла, дар назди муассисаи таълимии №35 аз тарафи соҳибкор сохтмони кӯдакистони хусусӣ барои 30 нафар ва дар назди муассисаи таълимии №18 сохтмони 2 синфхонаи иловагӣ идома дорад.

Шариф АБДУЛҲАМИД,
«Омӯзгор»

дар назди муассисаи таълимии №58-и деҳаи Урсихо ба анҷом расонида шудаанд.

Оид ба вазъи сохтмони муассисаҳои таълимӣ ва синфхонаҳои иловагӣ мудири шуъбаи маорифи ноҳияи Мир Сайид Али Ҳамадонӣ Насимҷон Ғоибзода гуфт, давоми шаш моҳи аввали соли

Япония ба анҷом расида, мавриди баҳрабардорӣ қарор дода шуд. Айни замон сохтмони 3 синфхона дар назди муассисаи таълимии №26 ба анҷом расонида шуд. Ҳамчунин, дар ин давра сохтмони муассисаи таълимии №10 бо дастгирии соҳибкорони маҳаллӣ ва азнавсозии бинои муассисаи томактабии деҳаи

► МЕТОДИКА

Омилҳои самарабахш гардондани раванди таълим

Ҷорӣ сохтани ҳамгироии фанҳо дар низомии таълим барои ҳалли вазифаҳои, ки имрӯз дар назди мактаб ва ҷомеа гузошта шудааст, имконият фароҳам меорад. Натиҷаҳои ҳамгироии таълим дар инкишофи тафаккури эҷодии хонандагон зоҳир мегардад.

Ҳамгироии фанҳо ба ҳангоми мусоидат мекунад, ки фаъолияти таълимӣ маърифатӣ бо низом, муътадил, мукаммал сурат гирад ва хонанда асосҳои фарҳанг, забон, ахлоқ, таърих ва адабиётро аз худ намояд.

Пас, кадом усул ва муносибатҳои таълим барои ташаккули малақаҳои муосири маърифатӣ мусоидат мекунад?

Таълими интерактивӣ. Дар таълими интерактивӣ омӯзгор хонандаро ба раванди фаъоли омӯзиш таваҷҷути ҳамкорӣ ва муколама ҷалб мекунад. Омӯзгор, ки бо таълими интерактивӣ ошнош, медонад, ки ӯ бо шахсони мураккаби дар сатҳҳои гуногун инкишоф ёфта ва тарзи омӯзиши гуногундошта қарор мекунад. Усули номбурда аз омӯзгор талаб мекунад, ки барои дарки мафҳумҳо ба хо-

нандагон вақти кофӣ ҷудо кунад, гуфтугӯву муколамаро дар синф ташкил намояд, тағйирпазир бошад ва хонандагонро ба раванди таълим пурра ҷалб кунад. Банақшагирии таълиму омӯзиш бояд ниёзҳо ва манфиатҳои хонандагонро дар бар гирад. Мушоҳидаҳо ва таҳқиқотҳо нишон медиҳанд, ки аксар вақт омӯзгорон нақшаи дарсро бар асоси барномаи таълимӣ бе назардошти ниёзҳои хо-

нандагон таҳия мекунад. Аз ин рӯ, хонандагон эҳсос намекунад, ки дар раванди омӯзиши худ саҳме доранд.

Омӯзгорон дар бештари дарсҳо раванди омӯзишро тарзе ба роҳ мемонанд, ки он маъмулан шакли интиқоли донишҳо аст. Яъне ин пешниҳоди маълумот аз ҷониби омӯзгор, пурсиши

саволҳо, посухи хонандагон ва азхудкунии донишхоро дар бар мегирад.

Омӯзиш дар ҳамкорӣ як раванди иҷтимоӣ аст, ки хонандагон бояд дар он иштироки фаъол дошта, бо ҳам дар ҳамбастагӣ қарор кунанд. Супоришҳо ба гурӯҳи хонандагон дода мешаванд, ин имконият медиҳад, ки ҳар як хонанда ба натиҷаи таълим саҳм гузорад.

Ҳамсозӣ низ иштироки фаъоли хонандагон дар

сути муколамаи яққол роҳи ҳалро пайдо мекунад.

Муколама, қанорагирӣ қардан аз модели мубодилаи саволу ҷавоб дар байни омӯзгору хонандагон мебошад. Омӯзгор пайваста кӯшиш мекунад, ки хонандагонро барои саҳмгузори фаъол дар муколама ҳавасманд гардонад ва даҳлати барвақтиро ба қараёни муколамаи хонандагон пешгирӣ намояд.

Таълими интиқоли. Омӯзгор идоракунанда ва бунёдгари тарзи иртибот дар синф буда, одатан афзалиятро ба истифодаи монолог медиҳад. Зимни ин тарзи таълим, омӯзгор муоширатро бо хонандагон дар сатҳи монолог нигоҳ дошта, дастрасии онҳоро ба диалог муколамаи воқеии маънодор рад мекунад ва боиси он мегардад, ки мухторияти хонанда барои ширкат дар муколама маҳдуд шавад. Ин модели таълим дастурӣ ва маҳдудкунанда буда, дар он танҳо ҷузъҳои барномаи таълимӣ, ки баъдан бар асоси онҳо дониши хонандагон санҷида ва таълим дода мешавад. Дар он хонанда на ҳамчун омӯзандаи фаъол, балки посухгӯи ғайрифаволи раванди таълим мебошад.

Сурайё ШЕРДИЛОВА,
қармони ДҶТИБКСМ

► ИҚДОМ

25 сентябр барои ҷалби хонандагонии синфҳои 7-11-и муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, литсей ва гимназияҳои Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва номнавис гардондани хонандагон ба бахшҳои мушаххаси фанҳои Академияи хурди илмҳои Рӯзи дарҳои қушоди Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон баргузор мешавад.

Рӯзи дарҳои боз дар академия

Дар Рӯзи дарҳои қушода аъзои раёсати академия, директорони институтҳои илмӣ-тадқиқотӣ, устодони бахшҳои таҳассусӣ ва наомандагонии муассисаҳои таҳсилоти олии ва миёнаи умумӣ иштирок менамоянд.

Дар ин рӯз хонандагонии синфҳои аз 7 то 11-и муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии шаҳри Душанбе ва ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ иштирок намуда, метавонанд ихтисосҳои барои худашон мувофиқро озодаи интихоб намуда, савияи донишашонро бо ёрии олимони институтҳои илмӣ-тадқиқотӣ Академияи илмҳои тақмил диҳанд.

Дар доираи Академияи хурди илмҳои мактаббачагонии болаёқат имконият доранд, дар сессияҳои зимистона ва тобистонаи Академияи хурди илмҳои иштирок намуда, баъди натиҷагирӣ ҳаққон бо ифтихорнома ва дипломҳои сазовор гарданд. Ҳамчунин, дар сессияи баҳоронаи Академияи хурди илмҳои бехтарин мактаббачагон метавонанд ҷун узви вобаста ва узви ҳақиқии Академияи хурди илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул гарданд.

Ёдовар мешавем, ки дар Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон 24 муассисаи илмӣ-тадқиқотӣ бо зиёда аз 2000 қармонд фаъолият менамоянд. Хонандагон метавонанд худро дар бахшҳои зерин: математика, информатика, астрофизика, физика, химия, гидрохимия, биология, иқтисодиёт, тиб, таърих ва бостоншиносӣ, генетика, география, экология ва ғайра номнавис намоёнд.

Дар шаҳри Душанбе ҳамкориҳои парламунии Тоҷикистон ва Озарбойҷон баррасӣ гардид.

ТАВСИФ

Давлат Сафар аз шоирони пешгоми даврон буда, ҳар як сурудааш падидаи тозаест дар олами адаб. Дар Тоҷикистон хонандагону сарояндагони зиёде ба эҷодиёти ӯ рӯ меоранд ва мутолиа мекунанд. Сурудаҳои зебоширо месароянд. Ровиён дар ҷашнҳои маърақаҳо бо ашъори шоир, хосатан, рубоӣҳои ӯ маҳфилро менамоянд. «Падарнома» ва «Бародарнома»-и ӯ беҳтарин марсияҳои фарогиранд.

Дар баробари ашъори лирикий рӯй овардани Давлат Сафар ба дostonсароӣ аз қобилияти баланди ӯ дарак медиҳад. «Достони асп» ва «Достони об» далели гуфтаҳои болоянд.

Нигоштаи нави адиб «Достони Роғун» мебошад, ки ба қарибӣ мунташир шуд ва хеле баландгоя мебошад. Ҳамаи дostonҳои шоир дар вазни мутантани «Шоҳнома» эҷод шудаанд. Достони наваш низ бо ин вазн эҷод гардидааст.

Корзори Неругоҳи барки обии «Роғун» дар шеър тараҳои шоирони зиёд тасвир ёфтааст, вале «Достони Роғун» нахустин асари калонҳаҷми назмӣ дар ин мавзӯ мебошад.

Он аз муқаддима, ҳафт боб ва хотима иборат буда, шумораи байтҳои ба 374 мерасад.

Сурудае ба номи «Зи Роғун салом», ки дар шакли ҷаҳорпора эҷод шудааст, ба дoston хисhti асос мегузорад. Ин сурудаи пурбаҳои Давлат Сафар аз писари Ватан будани муаллифаш гувоҳӣ медиҳад ва ҳамаи хонандагонро водор мекунад, ки гарди хоки Ватанро чун сурма ба дидагон кашанд:

...Ба рӯҳи бузургони ганҷи

сухан,
Ба Фарҳоди дилташнаи кӯҳкан,
Ба шамъи шабистони ҳар
анҷуман,
Ба роғунситези бурун аз Ватан
Зи Роғун салом!...

...Ба ҳар пора сангу ба ҳар пора
хисит,
Ба ҳар пуштаи сабзу саҳрои
кишит,

Ба эҷодкори хати сарнависит,
Ба роғунпарасту ба
роғунсиришит

Зи Роғун,
Зи Роғун,
Зи Роғун САЛОМ!

Бобҳои минбаъда «Номи Роғун», «Бунёди шаҳри Роғун», «Ҳикмати нур», «Эмомалӣ Раҳмон ва Роғун», «Оғози кори Роғун», «Бастани маҷрои Вахш», «Санои

Зи Роғун салом!

коргарони Роғун» ва «Хотима» номгузори шудаанд ва ҳама дар шакли маснавий эҷод гардидаанд.

Ҳар сатри ин дoston дар ниҳоди хонанда хувияти миллиро бедор мекунад ва дар дили ҳар ҷавонмард эҳсоси рӯзе дар ин сохтмони бузург кор карданро мепарварад.

Давлат Сафар тавонистааст дар достони хеш ба тарзи басо домандор, бо ҷузъиёти ҷолибу хотирмон аз нақши беназири бунёдсози ин сохтмони бузург асп-Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон ба таври бадеӣ ва муассир ёдовар шавад.

Ҳамаи мо медонем, ки ҳангоми ҷанги шаҳрвандӣ таҳқизоти Роғунро ба яғмо бурданд ва ҳеҷ кас гумон намекард, ки кори сохтмон дубора роҳандозӣ мешавад. Маҳз дасти тавоно ва қалби пурҷӯши ин абармарди замон номи Роғунро дубора зинда кард.

Шоир дар бобҳои «Номи Роғун» ва «Бунёди шаҳри Роғун» аз таърихи ин мавзеи дилрабо харф мезанад. Ӯ ёдовар мешавад, ки ба ҷои деҳаи Майдон дар баландӣ шаҳри замонавие бунёд гардид, ки он Роғун номгузори шуд. Шоир ба ҷанбаи этимологии ин калима диққат дода, онро бо вожаҳои дилкаш шарҳ медиҳад:

Ту гуфти, ҳаме водии раҳмат аст,

Ки дар ҳар ваҷаб хоки он неъмат аст...

Ё ки:

Дар ин исм фарқе на чандон бувад,

Ки Роғун ҳамон айнаи Роғон бувад.

Ё ки:

Бихонанд Роғун варо мардумон,

Ки ободу зебост, раиқи ҷаҳон.

Боби дигари асар «Ҳикмати нур» ном дорад. Нур дар лугат шомили маъниҳои зиёд аст. Партав, тобиш, рӯшноӣ, фуруғ, зиё, шуоъ ва ғайраҳо дар қалби ин вожа ҷойгиранд.

Дар аҳди мо ин вожа боз ҳам маъноҳои нав пайдо кардааст ва нури барқ аз ин вожаҳои нав аст. Шоир нурро ситониш мекунад ва сарчашмаи нур будани ин иншооти муҳимро дар вожаҳои мутантан тасвир менамояд:

Раҳи об нуру раҳи хок нур,

Заминро қушояд зи афлок нур.

Зи нур аст отаи, зи нур аст об,

Зи нур аст ин хокро обутоб.

Шоир дар боби «Эмомалӣ Раҳмон ва Роғун» аз қудрати Иттиҳоди Шуравӣ, фурупоиши он ва саранҷоми НБО «Роғун» ёдовар мешавад, Истиқлоли миллии ва ба сари қудрат омадани Қаҳрамони Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмонро меситояд. Шоир мегӯяд:

Фуру басти дарвозаи ҷангро,

Ғирифта раҳи номусу нағро.

Ё ки:

Зи нав сохт бояд Ватанро, зи нав,

Барояи тану ҷон бубояд гарав.

Нуктаи авҷи дoston боби «Бастани маҷрои Вахш» мебошад. Ба булдозер нишастану ба кор оғоз бахшидани Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон марҳалаи муҳими кор буд. Шоир ин марҳаларо бо хунардандӣ ба тасвир овардааст.

Ба Булдозири зард вақти набард,

Нишаст он далери писандида мард.

Биёварду бурду пасу пеш кард,

Ба ҳар бор сангу шагал беш кард...

Зи симои миллат биёмад навид,

Буд ин ҷаҳди Сарвар ба олам навид.

Давлат Сафар дар боби «Санои коргарони Роғун» қорнамоҳои онҳоро ба қорнамои Фарҳод ташбеҳ додааст ва бо ин васила онҳоро сано гуфтааст:

Аё коргар, ҷони Роғун туй,

Музаффар дар ин кӯҳу ҳомун туй.

Бешубҳа, «Достони Роғун» баъди достони «Ҷанги одаму об»-и Садриддин Айни муҳташамтарин асар дар мавзӯи набарди инсон бо об аст ва омӯзиши он ҳар хонандаро ба созандагӣ ва ватандӯстӣ ҳидоят мекунад.

Исмоил ЗАРИФӢ,
омӯзгори МТМУ №25,
шаҳри Панҷкент

БА ИФТИХОРИ 90-СОЛАГИИ НАШРИЯИ «ОМУЌЗГОР»

Зиёда аз 40 сол мешавад, ки ман ба ин нашрияи дӯстдоштаам иртиботи наздик дорам ва имрӯз ҳам ҳар як шумораи онро бесаборона интизорӣ мекашам. Баъди дастрас намудан онро пурра мутолиа намуда, як ҷаҳон таассурот мебардорам.

Ханӯз аз овони ҷавонаврасӣ, ҳангоми таҳсил дар мактаби миёна ба навиштани хабару мақолаҳо шавқу рағбати зиёд доштам. Навиштаҳои гом-гоҳ дар рӯномаи «Пионери Тоҷикистон» ва маҷаллаи «Машъал» ҷоп мешуданд. Айёми донишҷӯӣ ҳам

ҳафтанома рафта, аз ин шахси дилсӯз ва муовини сармуҳаррир, адиби шинохта Абдурауф Муродӣ дастури маслиҳат мепурсидам. Онҳо бо лутфу меҳрубонии хоса кӯмаку маслиҳатҳои онро аз ман дарег намедоштанд.

Солҳои баъдина низ

«ОМУЌЗГОР» -
таҷрибаҳои бузурги
рӯзноманигорон

пайваста дар рӯзномаю маҷаллаҳои гуногун менавиштам. Баъди хатми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон солҳои зиёде, ки ҳамчун омӯзгор ба таълиму тарбияи насли наврас машғулам.

Солҳои аввали фаъолият дар мактаб мо - якчанд нафар омӯзгори фаъолу пешқадам ба 10-12 номгӯи рӯзномаю маҷалла обуна шуда, ин нашрияҳоро бо шавқу ҳаваси зиёд мутолиа менамудем. Дар байни онҳо рӯзномаи дӯстдоштатарини мо «Омузгор» ба шумор мерафт.

Дар саҳифаҳои рӯзнома мақолаҳои пурмазмуну пурмуҳтаво ва шавқовару хонданӣ аз ҳаёти мактабу маориф, раванди таълиму тарбия, истироҳату фароғати мактаббачагон дар лагерҳои истироҳатӣ мехнатӣ, кори хонандагон дар бригадаҳои истехсолӣ, кумаки онҳо ба кишоварзон, заҳматҳои пайвастаи омӯзгорони пешқадам ва дигар навиғариҳои соҳаи маориф рӯи ҷоп меоманд.

Тули фаъолият дар мактаб ҳамчун муҳбири ҷамоатии рӯзнома доир ба мавзӯҳои гуногуни соҳаи маориф, аз ҷумла, оид ба таҷрибаю фаъолияти пурсамари омӯзгорони пешқадаму асил, пешравию навиғариҳои соҳа мақолаҳо навишта ба нашрияи мазкур ирсол менамудам.

Вақте ки сармуҳаррири ҳафтанома, рӯзноманигори варзида Самиилло Сайфуллоев (рӯҳаш шод бод) буданд, ман ба идораи

робитаю ҳамкориро бо ҳафтаномаи дӯстдоштаам - «Омузгор» идома додам. Ҳамин ҳамкориҳои зичу манфиатовар буд, ки маро ба хайси хабарнигори ҳафтанома дар гурӯҳи ноҳияҳои минтақаи Кӯлоб ба кор қабул намуданд. Ин вазифаро солҳои 2011-2012 софдилона ва бо масъулияти баланд иҷро кардам.

Дар тӯли фаъолияти худ аз қормандони ҳафтанома Саида Набиева, Ноилшо Нуралиев (сармуҳаррир) ва Абдурауф Муродӣ (муовини сармуҳаррир) дастуру маслиҳатҳои гирифта, таҷриба омӯхтам. Аз ин хотир, аз эшон як умр сипосгузорам.

Фаъолияти қорни ман ба даврае рост омад, ки қормандони ҳафтанома ҷашни 80-солагии нашрияро таҷлил менамуданд. Ба муносибати ин ҷашн ман ҳам дар қатори дигар қормандони ҳафтанома аз мукофоту туҳфаҳои хотиравӣ бархӯрдор гардидам.

Хушбахтона, имрӯз ҳам ман ба рӯзномаи дӯстдоштаам - «Омузгор» ҳамкориро идома дода истодаам. Хабару мақолаҳои қариб дар ҳамаи шумораҳо ҷоп мешаванд.

Ба наздикӣ қормандони ҳафтаномаи «Омузгор» ҷашни фарҳунда - 90-солагии таъсисёбии нашрияро таҷлил менамоянд. Ман ба қормандони ҳафтанома қомёбҳои баланди эҷодӣ ва рӯзгори босаодат таманно дорам.

Аъзам БОБОЕВ,
рӯзноманигор

ФАЙЗИ ИСТИҚЛОЛ

Ифтитоҳи филиалҳо дар назди ду мактаб

Дар деҳаи Авлиёи ноҳияи Кӯшонӣён бо иштироки муовини раиси вилояти Хатлон Фирӯза Шарифӣ, раиси ноҳияи Кӯшонӣён Иқромиддин Вализода ва сардори раёсати маорифи вилояти Хатлон Ғазалшоҳ Сафарзода филиали муассисаи таълимии рақами 38 ба истифода дода шуд. Илова бар ин, дар назди муассисаҳои таълимии №8 (10 синфхонаи иловагӣ барои 250 нафар), №28 (2 синфхонаи иловагӣ барои 50 ҷойи нишаст), №31 (2 синфхонаи иловагӣ барои 50 ҷойи нишаст), №52 (3 синфхонаи иловагӣ барои 75 ҷойи нишаст), №16 (2 синфхонаи иловагӣ барои 50 ҷойи нишаст), №70 (1 синфхона барои 25 нафар ҷойи нишаст), №60 (10 синфхона барои 250 ҷой), №34 (4 синфхона барои 100 ҷой), дар маҷмуъ, дар 8 мактаб 30 синфхонаи иловагӣ бо 1000 ҷойи

нишаст дар як баст мавриди баҳрабардорӣ қарор дода шудааст.

Дар сохтмони синфхонаҳои иловагӣ дар баробари мақомоти маҳаллӣ саҳми падару модарон низ назаррас мебошад.

Ҳамзамон, бунёди 10 синфхонаи иловагӣ дар назди мактаби №5 бо маблағгузори Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон оғоз гардидаву мақомоти маҳаллӣ 251 адад компютер ва 13 адад тахтаи электрониро дастраси муассисаҳои таълимӣ гардонидаст.

Ҳамчунин, дар деҳаи Умарказоки ноҳияи Кӯшонӣён синфхонаҳои наву замонавии филиали муассисаи таълимии рақами 38 мавриди баҳрабардорӣ қарор гирифт. Синфхонаҳои мазкур бо маблағи беш аз 200 ҳазор сомони сохта шудааст.

ЭЪЛОН

Филиали Донишкадаи ҷумҳуриявии такмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маориф дар шаҳри Душанбе

барои ишғоли вазифаҳои зерин озмун эълон мекунад:

Кафедраи методикаи таълими фанҳои гуманитарӣ ва табиӣ-риёзӣ

1. Мудирӣ кафедраи методикаи таълими фанҳои гуманитарӣ ва табиӣ-риёзӣ – 1 ҷой, маоши вазифавӣ 1352 (унвони илмӣ 405,60) дар умум, 1757,60 сомонӣ;
2. Профессор - 1 ҷой, маоши вазифавӣ 1295 (унвони илмӣ 388,60) дар умум, 1683,50 сомонӣ;
3. Дотсент – 2 ҷой, маоши вазифавӣ 1162 (унвони илмӣ 348,60) дар умум, 1510,60 сомонӣ;
4. Омӯзгор - 3 ҷой, маоши вазифавӣ 1104 сомонӣ.

Талаботи таҳассусӣ барои ишғолкунандагони вазифаи мудирӣ кафедра:

- номзади илм бо ихтисоси ба вазифаи ишғолшаванда мувофиқ;
- на кам аз 5 сол собиқаи корӣ дар соҳаи маориф;
- донишони Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- донишони таърих, фарҳанг, муқаддасоти миллӣ ва забони давлатӣ;
- мавҷудияти малакаи хуби муошират, аз ҷумла, доир ба манфиатҳои миллӣ;
- малакаи кор бо компютер.

Талаботи таҳассусӣ барои вазифаи профессори кафедра:

- Доктори илм, номзади илм- профессор бо ихтисоси ба вазифаи ишғолшаванда мувофиқ;
- на кам аз 5 сол собиқаи корӣ дар соҳаи маориф;
- донишони Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- донишони таърих, фарҳанг, муқаддасоти миллӣ ва забони давлатӣ;
- доштани малакаи хуби муошират, аз ҷумла, доир ба манфиатҳои давлатӣ;
- малакаи кор бо компютер.

Талаботи таҳассусӣ барои вазифаи дотсенти кафедра:

- номзади илм, дотсент бо ихтисоси ба вазифаи ишғолшаванда мувофиқ;
- на кам аз 3 сол собиқаи корӣ дар соҳаи маориф;

- донишони Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- донишони таърих, фарҳанг, муқаддасоти миллӣ ва забони давлатӣ;
- доштани малакаи хуби муошират, аз ҷумла, доир ба манфиатҳои давлатӣ;
- малакаи кор бо компютер.

Кафедраи методикаи таълими фан дар муассисаҳои томактабӣ, ибтидоӣ ва миёнаи умумӣ:

1. Мудирӣ кафедраи методикаи таълими фан дар муассисаҳои томактабӣ, ибтидоӣ ва миёнаи умумӣ – 1 ҷой, маоши вазифавӣ 1352 (унвони илмӣ 405,60), дар умум, 1757,60 сомонӣ.
2. Профессор - 1 ҷой, маоши вазифавӣ 1295 (унвони илмӣ 388,60), дар умум, 1683,50 сомонӣ
3. Дотсент – 1 ҷой, маоши вазифавӣ 1162 (унвони илмӣ 348,60), дар умум, 1510,60 сомонӣ
4. Омӯзгор - 2 ҷой, маоши вазифавӣ 1104 сомонӣ

Талаботи таҳассусӣ барои ишғолкунандагони вазифаи мудирӣ кафедра:

- номзади илм бо ихтисоси ба вазифаи ишғолшаванда мувофиқ;
- на кам аз 5 сол собиқаи корӣ дар соҳаи маориф;
- донишони Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- донишони таърих, фарҳанг, муқаддасоти миллӣ ва забони давлатӣ;
- мавҷудияти малакаи хуби муошират, аз ҷумла, доир ба манфиатҳои давлатӣ;
- малакаи кор бо компютер.

Талаботи таҳассусӣ барои вазифаи профессори кафедра:

- Доктори илм, номзади илм - профессор бо ихтисоси ба вазифаи ишғолшаванда мувофиқ;
- на кам аз 5 сол собиқаи корӣ дар соҳаи маориф;
- донишони Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- донишони таърих, фарҳанг, муқаддасоти миллӣ ва забони давлатӣ;
- доштани малакаи хуби муошират, аз ҷумла, доир

ба манфиатҳои давлатӣ:

- малакаи кор бо компютер.

Талаботи таҳассусӣ барои вазифаи дотсенти кафедра:

- номзади илм, дотсент бо ихтисоси ба вазифаи ишғолшаванда мувофиқ;
- на кам аз 3 соли собиқаи корӣ дар соҳаи маориф;
- донишони Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- донишони таърих, фарҳанг, муқаддасоти миллӣ ва забони давлатӣ;
- доштани малакаи хуби муошират, аз ҷумла, доир ба манфиатҳои давлатӣ:

Довталабон ҳуҷҷатҳои зеринро пешниҳод мекунад:

- ариза ба унвони роҳбари муассиса
- варақаи шахсии баҳисобгирии кадрҳо
- нусхаи диплом (замимаи диплом)
- нусхаи шиноснома
- дафтарчаи меҳнатӣ
- дафтарчаи тиббӣ
- маълумотнома оид ба вазъи саломатӣ дар шакли (№038)
- маълумотнома (резюме)
- тарҷумаи ҳол
- 4 дона расми андозаи 3x4
- нусхаи гувоҳнома дар бораи рақами мушаххаси андозсупоранда (ИНН)
- маълумотнома аз ВКД (оид ба надоштани доғи судӣ)

- маълумотнома аз ҷои истиқомат
- рақами мушаххаси корманд (СИН)
- тавсифнома (характеристика)
- парванда барои нигоҳдоштани ҳуҷҷатҳо (папка)

Ҳуҷҷатҳо аз ҷониби филиали Донишкадаи ҷумҳуриявии такмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маориф дар шаҳри Душанбе дар муҳлати 21 рӯз баъди ҷои эълон дар шакли хаттӣ ё электронӣ қабул карда мешаванд.

Нишонӣ: шаҳри Душанбе, кӯчаи

Мирзо Турсунзода-8а, гузаргоҳи 1.

Телефон: 227-84-85, E-mail: 988961910@mfil.ru

САВОЛИ ШУМО – ҶАВОБИ МО

Дар ҷумҳуриамон кадом навъҳои муассисаҳои таълимӣ вучуд доранд?

Мувофиқи қисми 1, моддаи 10-и Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муассисаҳои таълими давлатӣ ва ғайридавлатӣ, муштарак ва байналмилалӣ фаъолият менамоянд. Маълум, ки дар ин қисми қонун сухан оид ба шаклҳои моликияти муассиса меравад. Калимаҳои «муштарак» ва «байналмилалӣ» ба кадом шакли моликият мансуб мебошанд? Субъектҳои он кӣҳо буда метавонанд? Масалан, субъектҳои моликияти давлатӣ давлат ва воҳидҳои маъмурӣ – ҳудудии он ва субъектҳои моликияти хусусӣ бошад, шаҳрвандон ва шахсони ҳуқуқии ғайридавлатианд.

Сиёвуси АБДУРАҲИМОВ,
корманди соҳаи маориф,
шаҳри Бохтар

Вобаста ба ин суол мутахассиси пешбари шӯбаи таъминоти ҳуқуқи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Бехрӯз Сафаров чунин посух гуфт:

– Муқаррароти қисми 1, моддаи 10-и Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» муассисаҳои таълимиро вобаста ба шакли моликиятаснон тасниф намудааст. Ин гуна таснифот сарчашмаи ҳудро, пеш аз ҳама, аз Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (қисми 2, моддаи 12) ва моддаҳои 235, 236 ва 237-и Кодекси гражданин Ҷумҳурии Тоҷикистон мегирад. Аз ҷумла, қисми 2, моддаи 12 Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар кардааст, ки давлат фаъолияти озоди иқтисодӣ, соҳибкорӣ, баробарҳуқуқӣ ва ҳифзи ҳуқуқи ҳамаи шаклҳои моликият, аз ҷумла, моликияти хусусиро кафолат медиҳад. Мутобикӣ моддаи 37-и Кодекси гражданин Ҷумҳурии Тоҷикистон моликият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шакли хусусӣ ва оммавӣ (давлатӣ) мавҷуд мебошад. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон моликияти давлатҳои хориҷӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқи хориҷӣ метавонад вучуд дошта бошад, ба шарте ки дар қонун тартиби дигар муқаррар нашуда бошад.

Ҷумҳурии Тоҷикистон барои рушди шаклҳои мухталифи моликият

шароити зарурии баробар фароҳам меоварад ва ҳимояи онҳоро таъмин мекунад. Инчунин, мутобикӣ моддаи 235-и Кодекси гражданин Ҷумҳурии Тоҷикистон, субъекти ҳуқуқи моликият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон давлат, шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ташкилотҳои динӣ, дигар иттиҳодияҳои шаҳрвандон ва коллективҳо, воҳидҳои марзӣ маъмурӣ, давлатҳои хориҷӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ, дигар шахсони ҳуқуқӣ ва воқеии хориҷӣ мебошанд. Ҷумҳурии Тоҷикистон дахлнопазирии молу мулк ва имконоти татбиқи ҳуқуқи моликияти ҳар як молиқро таъмин менамояд. Қонун навъҳои молу мулкоро, ки танҳо дар моликияти давлатӣ буда метавонанд, муайян менамояд. Яъне дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муассисаи ва ё муассисони муассисаҳои таълимӣ метавонад давлат бошад, (муассисаҳои давлатӣ), шаҳрвандон ё шахси ҳуқуқи ғайридавлатӣ ё иттиҳодияҳои онҳо бошад (муассисаи ғайридавлатӣ) ва ё дар асоси созишнома байни давлат ва бахши хусусӣ ва ё давлати хориҷӣ метавонад муштарак бошад. Дар баробари ин, ташкилотҳои байналмилалӣ метавонанд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муассиси муассисаи таълимӣ бошанд.

Таҳияи Ҳотами ҲОМИД,
«Омӯзгор»

ЭЪТИБОР НАДОРАД

Шаҳодатномаи гумшудаи Т-ШТУ №0599423, ки онро соли 2013 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №31-и ноҳияи Шохмансури шаҳри Душанбе ба Шеров Алиҷон Сайфиддинович додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи А №094135 дар бораи хатми синфи 9, ки онро соли 1992 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №10 ба номи Садриддин Айнии ноҳияи Исмоили Сомони шаҳри Душанбе ба Мирзоева Дилрабо Салидҷоновна додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи Б №382587 дар бораи хатми синфи 9, ки онро соли 1983 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №23-и ноҳияи Шохмансури шаҳри Душанбе ба Мирзоев Тоҷиддин додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи АБ №086412 дар бораи хатми синфи 9, ки онро соли 2000 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №10 ба номи Садриддин Айнии ноҳияи Исмоили Сомони шаҳри Душанбе ба Мирзоев Фуркат Салидҷонович додааст, эътибор надорад.

Шаҳодатномаи гумшудаи А №021482, ки онро соли 1992 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №47-и ноҳияи Рӯдакӣ ба Начмудинов Илҳомидин Салоҳиддинович додааст, эътибор надорад.

Кормандони Пажуҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон аз даргузашти собиқ ҳамкори худ, номзади илми педагогика ГҶ-БАНОВА Лидия Александровна андухгин буда, ба аҳли оила ва хешону пайвандони марҳум ҳамдардӣ баён мекунад.

Гуруҳи дӯстон ба дотсенти кафедраи таърих ва ҳуқуқшиносии Донишгоҳи ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон дар шаҳри Хучанд Абдухафиз Абдуқодиров бинобар даргузашти наберааш МУҲИБАХОН изҳори ҳамдардӣ ва таслият мекунад.

МАЪЛУМОТ

оид ба арзиши иҷравии китобҳои дарсӣ, ки аз ҷониби Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 2022 ба муассисаҳои таҳсилоти умумӣ ирсол карда шудаанд

№ р/т	Номгӯии китоб	Синф	Нархи китоб	Соли якуми ичора 34% (соли 2022)	Соли дуюми ичора 33% (соли 2023)	Соли сеюми ичора 33% (соли 2024)
1	Алифбо	1	22,36			
2	Суруд ва мусиқӣ	1	18,87			
3	Санъат ва меҳнат	1	16,25			
4	Табиатшиносӣ	2	9,68	3,29	3,19	3,19
5	Забони модарӣ	2	30,46	10,36	10,05	10,05
6	Математика	2	20,02	6,81	6,61	6,61
7	Букварь	2	29,34	9,98	9,68	9,68
8	Санъат ва меҳнат	2	16,53	5,62	5,45	5,45
9	Забони модарӣ	3	31,54	10,72	10,41	10,41
10	Русская речь	3	29,26	9,95	9,66	9,66
11	Математика	3	12,77	4,34	4,21	4,21
12	Табиатшиносӣ (ӯзбекӣ)	3	25,08	8,53	8,28	8,28
13	Табиатшиносӣ	3	21,45	7,29	7,08	7,08
14	Санъат ва меҳнат	3	15,62	5,31	5,15	5,15
15	Забони модарӣ (ӯзбекӣ) (Она тили)	3	27,61	9,39	9,11	9,11
16	Забони модарӣ	4	28,93	9,84	9,55	9,55
17	Русская речь	4	29,26	9,95	9,66	9,66
18	Математика	4	25,63	8,71	8,46	8,46
19	Суруд ва мусиқӣ	4	19,01	6,46	6,27	6,27
20	Адабиёти тоҷик	5	25,55	8,69	8,43	8,43
21	Математика	5	21,07	7,16	6,95	6,95
22	Забони тоҷикӣ	5	25,15	8,55	8,30	8,30
23	Технология (таълими меҳнат) барои писарон	5	21,13	7,18	6,97	6,97
24	Таърихи халқи тоҷик (русӣ)	5	31,64	10,76	10,44	10,44
25	Технологияи иттилоотӣ	5	18,11	6,16	5,98	5,98
26	Технология (таълими меҳнат) барои духтарон	5	23,09	7,85	7,62	7,62
27	Таърихи умумӣ	5	20,74	7,05	6,84	6,84
28	Таърихи халқи тоҷик	5	24,55	8,35	8,10	8,10
29	Суруд ва мусиқӣ	5	18,57	6,31	6,13	6,13
30	Санъати тасвирӣ	5-6	14,07	4,78	4,64	4,64
31	Ботаника	6	7,72	2,62	2,55	2,55
32	Таърихи умумӣ	6	19,80	6,73	6,53	6,53
33	Таърихи халқи тоҷик	6	21,76	7,40	7,18	7,18
34	Адабиёти тоҷик	6	19,71	6,70	6,50	6,50
35	Ботаника	6	24,97	8,49	8,24	8,24
36	Таърихи халқи тоҷик (русӣ)	6	27,67	9,41	9,13	9,13
37	Технология (таълими меҳнат) барои писарон	6	18,17	6,18	6,00	6,00
38	Суруд ва мусиқӣ	6	18,70	6,36	6,17	6,17
39	Таърихи халқи тоҷик	7	22,42	7,62	7,40	7,40
40	Таърихи халқи тоҷик (русӣ)	7	31,80	10,81	10,49	10,49
41	Таърихи умумӣ	7	20,37	6,93	6,72	6,72
42	Геометрия	7	14,22	4,83	4,69	4,69
43	Санъати тасвирӣ	7	16,60	5,64	5,48	5,48
44	Геометрия	8	12,82	4,36	4,23	4,23
45	Таърихи халқи тоҷик	8	30,44	10,35	10,05	10,05
46	Таърихи умумӣ	8	21,36	7,26	7,05	7,05
47	Географияи Тоҷикистон	8	29,48	10,02	9,73	9,73
48	Таърихи халқи тоҷик (русӣ)	8	56,10	19,07	18,51	18,51
49	Русский язык	9	16,61	5,65	5,48	5,48
50	Забони тоҷикӣ	9	20,30	6,90	6,70	6,70
51	Геометрия	9	9,90	3,37	3,27	3,27
52	Химия	9	24,90	8,47	8,22	8,22
53	Таърихи халқи тоҷик	9	25,41	8,64	8,39	8,39
54	Биология (русӣ)	9	13,53	4,60	4,46	4,46
55	Адабиёти тоҷик	10	28,38	9,65	9,37	9,37
56	Ҳуқуқи инсон	10	19,20	6,53	6,34	6,34
57	Биология (русӣ)	10	13,44	4,57	4,44	4,44
58	Таърихи халқи тоҷик	10	29,28	9,96	9,66	9,66
59	Таърихи умумӣ	10	20,15	6,85	6,65	6,65
60	География	10	25,06	8,52	8,27	8,27
61	Физика	11	23,10	7,85	7,62	7,62
62	География	11	23,49	7,99	7,75	7,75
63	Таърихи умумӣ	11	21,92	7,45	7,23	7,23
64	Таърихи халқи тоҷик	11	23,89	8,12	7,88	7,88
65	Русский язык	11	29,81	10,14	9,84	9,84
66	Забони тоҷикӣ	11	25,01	8,50	8,25	8,25
67	Адабиёти тоҷик	11	35,20	11,97	11,62	11,62
68	Ҳуқуқи инсон	11	19,73	6,71	6,51	6,51

Эзоҳ: Тибқи банди 8-и «Тартиби ба ичора додани китобҳои дарсӣ ва маблағҳои гардони он дар муассисаҳои таълимӣ» дар муассисаҳои таҳсилоти умумии таълимашон ба забони тоҷикӣ маблағи китобҳои дарсӣ барои синфи 1-ум пурра, яъне яклухт пардохт мешавад.

Сафробахши ҳаҳон омӯзгор аст.

ОМУЗГОР

Муассис: Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

Почтаи электронӣ: p.omuzgor@maorif.tj

Сомонаи ҳафтанома: www.omuzgor-gazeta.tj

Сармуҳаррир
Ноилшоҳ НУРАЛИЗОДА

Ҳайати Р. САИДЗОДА, Э. НАСРИДДИНЗОДА, Н. САИД, Ҷ. ҚЎРАЗОДА, З. АБДУЛЗОДА, Л. АБДУЛХОЛИҚЗОДА,
таҳрир: Ш. ХАЙРЗОДА, Ф. РАҲИМӢ, А. МУРОДӢ (ҷонишини сармуҳаррир), Н. ОХУНЗОДА (котиби масъул)

Суроға: 734025, ш. Душанбе, х. Айни - 126, Телефонҳо: қабулгоҳ – 225-81-55, ҷонишини сармуҳаррир – 225-81-58, котибот – 225-81-57, муҳосибот – 225-81-61

«Омӯзгор» тахти рақами 0018/рз, аз 13.07.2015 дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нав номнавис шуда, тахти рақами 0110005977 дар Кумитаи андозаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайди давлатӣ гирифта шудааст. Нашрия ба хотири чандандешӣ маводе низ ба таъъи мерасонад, ки идораи ҳафтанома метавонад бо муаллифон ҳамфикр набошад ва барои онҳо масъулият ба уҳда нагирад.
Навбатдори шумора Н. ОХУНЗОДА

Ҳафтанома дар матбааи нашриёти комплекси «Шарқи озод» ба таъъи расид. | Индекси обуна – 68850 | Адади нашр: 37520 нуса | Таррох: С. Ниязов | Ҳуруфчинон: С. Мӯсоева ва Д. Забиров

Навиштаҳо ва суратҳои ба идораи ҳафтанома воридгашта баргардонида намешаванд. Идораи ҳафтанома навиштаҳои дар ҳаҷми ба бештар аз 4 саҳифаи компютери андозан 14 (фосилаи 1,5) – и ҳарфи Times New Roman Тj. қабул менамояд.